

Utorak, 25. oktobar 2005.

Svedok Vesna Bosanac

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 9.13 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA PARKER: Dobro jutro. Jako mi je žao zato što je došlo do kašnjenja jutros usled tehničkih problema. Ja pretpostavljam da me trojica optuženih čuju na jeziku koji razumeju.

OPTUŽENI RADIĆ: Dobro jutro, časni Sude, čujem. U redu je.

OPTUŽENI MRKŠIĆ: Dobro jutro, časni Sude, čujem i ja, sve je u redu, hvala.

OPTUŽENI ŠLJIVAČANIN: Dobro jutro, poštovani Sude, sve je u redu.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Ja ovo pitanje neću da ponavljam tokom rasprave, ali ako bilo koji od optuženika bude imao problema i ako ne bude razumeo ono šta čuje, svakako da treba da nam skrene pažnju na taj problem odmah za vreme suđenja. Ima li nekih promena među advokatima koji zastupaju pred Sudom? Vidim, gospodina Vasića, jeste li dobili neku pomoć, kažite nam?

ADVOKAT VASIĆ: Dobro jutro, časni Sude, zahvaljujem se na ovom pitanju, ja se nadam da će još danas u toku prve sesije Odbranu predstavljati samo ja, a da će nadalje mi se pridružiti moj kolega advokat Vladimir Domazet koji treba da bude danas u toku dana, ja se nadam, imenovan za kobranioca.

SUDIJA PARKER: To je dobra vest svakako za vas, gospodine Vasiću, i unapred se radujemo tome. Vidim sve advokate u sudnici uprkos ovim stubovima. Jednu ili dve proceduralne stvari hteo bih da spomenem ukratko na samom početku. Vi svi svakako morate da znate da je zapravo dosta kasno postalo moguće da se koristimo novom elektronskom procedurom na ovome suđenju. Pretresno veće je sasvim svesno da to može da dovede do teškoća za svaki advokatski tim zato što ste imali malo vremena na raspolaganju za pripremu dokumenata za tu proceduru, dakle za elektronsku proceduru. Ali, koliko znamo, Tužilaštvo je možda bilo u stanju, da sve svoje dokumente koje namerava da koristi, da unese u elektronski sudski sistem, i ako je tako, pretpostavljam da će to dosta da olakša izvođenje dokaza Tužilaštva. Ali, čini mi se prilično neverovatnim da je i Odbrana već sada u toj situaciji. Pretresno veće shvata da vi niste imali dovoljno vremena, pa ćemo s toga da najavimo da će još u početnoj fazi suđenja, ukoliko Odbrana

smatra da joj je potreban dokument ili dokumenti koji nisu uneseni u Sudski elektronski sistem, dakle mi ćemo to da prihvatimo s razumevanjem i u tom slučaju mogu da se koriste papirnati dokumenti umesto njihove elektronske verzije. Naglašavam da se radi dakle samo o početnoj fazi suđenja, što znači da treba uložiti napore kako bi ste svoje dokumente organizovali i uneli ih u novi sudski sistem što je pre moguće. Tokom prvih nekoliko dana, uopšteno govoreći, nam svima će na raspolaganju da bude posebna tehnička pomoć sa elektronskim sudskim sistemom, ali osim toga, znamo da će u jednom razdoblju ta pomoć da bude posebno na raspolaganju Odbrani kako bi pomogla u prilagođavanju na novi elektronski sistem. Tu potrebu za pomoći, naravno da ćemo da posmatramo, možda će da se dogodi da će se ta vrsta pomoći morati da održava čak i posle uobičajene sudske pauze krajem decembra i početkom januara iduće godine kada će svaki tim Odbrane da dobije priliku da dokumente koje smatraju potrebnima za ovaj Predmet da unese u elektronski sudski sistem. Ali, naravno, mi ćemo tu situaciju da pratimo kako se suđenje bude razvijalo. Postoje dve stvari u vezi s kojima bismo hteli da čujemo kratku argumentaciju advokata. Ne sada, mi ćemo o tome da vas obavestimo. A hteli bismo da čujemo vaše stavove bilo krajem današnjeg dana ili sutra, zavisno od toga kako budemo napredovali s izvođenjem dokaza. Mi ćemo dakle da saslušamo vaša kratka izlaganja. Prvo na osnovu člana 5, Direktive o upotrebi elektronskog sistema (E-Court practice direction), Pretresno veće treba da odredi vreme do kog se na jeziku elektronskog sistema Suda treba da unese dnevna količina dokumenata. To znači: kada dokumenti koji budu traženi za svaki radni dan trebaju da budu na raspolaganju Sekretarijatu (Registry), tako da Sekretarijat može da se pripremi za njihovo korištenje. Ja bih predložio, dakle da razgovaramo o tome da li to treba da se učini 24 sata unapred ili čak 48 sati pre onoga dana kada će određeni dokumenti da trebaju. To je stvar koja će jednako da deluje i na Tužilaštvo i na Odbranu zato što će se u datome trenutku i Odbrana da suoči s tim istim pitanjem. Svakako, za advokate bi bilo lakše ako bi to vremensko razdoblje bilo samo 24 sata, ali to zapravo postavlja određena ograničenja u vremenu koje stoji na raspolaganju. Vreme za unošenje dnevnih dokumenata povezano je i sa drugim pitanjem u vezi s kojima bismo uskoro hteli da čujemo i vaše stavove, a to je da li kada se dokumenti već jednom stave na raspolaganje sudskim službenicima u ovome šta ja nazivam dnevnom količinom dokumenata, da li ti dokumenti u istome trenutku moraju da budu stavljeni, odnosno da li trebaju da budu stavljeni na raspolaganje i drugoj strani u postupku. Ovome pitanju može da se pristupi dvojako. Jedan pristup je da dokumenti ne budu na raspolaganju drugim stranama dok se zapravo ne predoče u sudnici. Ali, teškoća s tim u vezi je zapravo iznenađenje, nepraktičnost i poteškoće do kojih takva situacija može da dovede zato što će advokati uvek da budu iznenađeni nekim dokumentima koji su se pojavili. Ono šta je posebno važno u ovom slučaju je zbog toga što u predraspravnim podnescima Odbrane stoji da oni imaju prigovor na autentičnost mnogih dokumenata Tužilaštva. Ako stvarno bude sporova u vezi sa autentičnošću dokumenata, to treba da se zna unapred zato što će tužilac onda morati da donese izvorne dokumente ako se osporava njihova autentičnost. Naime, ne bi bilo moguće da se ima na raspolaganju izvorni dokument ili najbolju kopiju na papiru u sudnici ako ne postoji pravovremeno obaveštenje o tome da se osporava autentičnost nekog dokumenta. Zato bi

bilo najbolje, kako bi se osiguralo lagano, brzo i delotvorno izvođenje dokaza, ako se dokumenti stave na raspolaganje 48 sati unapred, dakle 48 sati pre nego što budu potrebni u Sudu, i to ne samo sudskom službeniku, nego i drugim stranama u postupku. To bi naravno vredelo i za vreme izvođenje dokaza Tužilaštva i za vreme izvođenja dokaza svakoga od optuženih. Zatim, 24 sata pre konkretnog dana druge strane bi mogle konkretno da izveste koji dokument spore u pogledu autentičnosti, ako takvih ima šta će onda da omogući onoj strani koja poziva svedoka i koja se služi tim dokumentom, da pribavi original ili najbolju kopiju toga dokumenta koja postoji na papiru kada se taj dokument bude koristio u sudnici. Dakle, ja sam to izneo kao mogućnost, i želimo sada da advokati o ovome razmisle, pa ćemo da čujemo vaše stavove u vezi s ovim u vreme kada to bude odgovalo, ili nešto kasnije tokom dana, ili sutra. Biće i nekih dokumenata koji svakako neće moći u celini da se razumeju, odnosno shvate u elektronskom sistemu. Pretresno veće tu posebno misli na geografske karte, foto albume, fotografije, skice i slične dokumente. Mi bismo sad odmah hteli da stavimo na znanje stranama koje nameravaju da se oslanjaju na takve dokumente da moraju da budu spremne da na raspolaganje da stave i dokumente na papiru, dakle papirne verzije tih dokumenata. Ja sam siguran da ste svi pokušali u bilo kom trenutku da studirate, da proučite veliku geografsku kartu na malom elektronskom monitoru i svakako shvatate šta Pretresno veće misli kada kaže da je to često nepraktično. Kada se budemo služili u bilo kojoj situaciji koju smo spomenuli dokumentima na papiru, strane u postupku će svakako da se oslanjaju na tu kopiju na papiru i moraće ona strana koja koristi neki dokument da napravi dovoljan broj kopija za sve druge strane u postupku kao i za Pretresno veće. Dakle, u tom slučaju moraće tako da se pripremi kako smo i do sada radili dok još nismo koristili elektronski sudski sistem. Koliko god bude praktično bilo moguće službenik Sekretarijata će u elektronskom obliku da čuva svaki dokazni predmet koji se usvoji za vreme sudskog postupka. Kada se kao dokazni predmet bude nudio izvorni dokument ili njegova fotokopija na papiru, na primer kada se ospori autentičnost nekog dokumenta ili kada imamo veliku geografsku kartu, papirni primerak dokumenta, dakle bilo njegova najbolja kopija ili original biće autentična verzija dokaznoga predmeta, a ne njegova elektronska forma. To su dakle proceduralna pitanja koja Pretresno veće za sada očekuje, biće možda još jedno ili još dva pitanja kako se budemo prilagođavali na korišćenje elektronskog sistema. Ja bih takođe hteo stranama da spomenem da su odluke o kasnim predraspravnim podnescima koje su stavljene pred nas, odnosno zahtevi koji su stavljeni pred nas prošle nedelje trebalo bi da budu danas gotovi. Ako pogledamo unapred, sutra ujutro ova sudnica će u 8.30 da bude na raspolaganju za jedno drugo ročište, očekuje se da će to biti jedna kratka rasprava, ali bez obzira na to, zbog opreza i kako bi svima sve odgovalo, mislim da bi trebalo da počne nešto kasnije od 9.00 kako bismo bili sigurni da će ranija rasprava da se završi i da će da se stave nove trake za snimanje, da će svi da budu spremni, šta znači da ne očekujemo da ćemo sutra da počnemo pre 9.30. I posle svega ovoga, gospodine Moore mi se obraćamo vama sa zahtevom da počnete sa izvođenjem dokaza.

TUŽILAC MOORE: Za zapisnik bih hteo da kažem ko je danas sa mnom. Ja ovde zastupam Tužilaštvo, pomaže mi gospodin Alexis Demirdjian i gospođa Sandra D'Angelo.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Moore, hteo bih da vam kažem da nećemo da uznemiravamo advokate da nam se predstavljaju svaki dan, ljude koji se stalno menjaju u sudnici, koji dolaze i odlaze, ali ako jednoga dana dođe neko novi, onda ćete svakako da predstavite novog člana vašeg tima.

TUŽILAC MOORE: Hvala vam. Ja bih hteo da sredim još nekoliko uvodnih pitanja pre nego što... U stvari o kojima sam razgovarao sa svojim kolegama. Tiče se našeg prvog svedoka, odnosno doktorke Bosanac. Ja sam prošle nedelje bio na misiji, vratio se u četvrtak, video sam doktorku Bosanac kada sam bio tamo i imao sam prilike da vidim neke materijale koje je ona donela u Hag sinoć. I s njom sam razgovarao nekih dva sata. Radi se o materijalu koji je jako relevantan, ali još nije obelodanjen. Tiče se evidencije pacijenata koji su bili na lečenju jedno vreme. Taj materijal je unesen u kompjuter i tek je sada donesen u Tužilaštvo, a danas je dobio ERN broj. Uvažene kolege svakako tu dokumentaciju nisu videle. Ja pretpostavljam da će gospođa Bosanac da se poziva na popise i na brojeve. Uz pristanak Odbrane predlaže da se ovom temom ne bavimo danas ili sutra, već naravno zavisno od dopuštenja Suda da se pozove ukoliko bude potrebno kako bi govorila i o tim pitanjima. Hteo bih samo da kažem zašto je to pitanje kojim sada ne možemo da se bavimo. Dogodilo se zapravo, a mislim da to prihvata i Odbrana, da su u novembru 1991. godine iz bolnice odneseni popisi pacijenata koji nikada nisu pronađeni iako ih je Tužilaštvo tražilo. S tim u vezi nema nikakvog komentara niti kritike. Izgleda da postoji jedna kompilacija te evidencije koju su kasnije sačinili drugi ljudi, pa se zbog toga zapravo nije taj popis pojavio sve dok ja nisam tražio, dok nisam pitao da li postoji zapravo bilo kakva dokumentacija s tim u vezi. Dakle, ja o tome obaveštavam Sud sada i mogu da kažem da to ni na koji način neće u ovom trenutku da deluje na svedočenje doktorke Bosanac.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE: I sada Tužilaštvo poziva kao svedoka doktorku Vesnu Bosanac.

SUDIJA PARKER: Dobro jutro, doktorice.

SVEDOKINJA BOSANAC: Dobro jutro.

SUDIJA PARKER: Koliko vidim, povredili ste zglob. Ako vam bude trebalo nešto da stavite pod nogu ili ako budete u bilo kom trenutku osećali bol ili neke tegobe, molim vas recite nam, pa ćemo da napravimo pauzu ili ćemo da pokušamo nešto da organizujemo kako bismo mogli da vam pomognemo. Molim vas, ostanite da sedite, ali uzmite ovaj dokument i pročitajte glasno šta na njemu piše.

SVEDOKINJA BOSANAC: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA PARKER: Hvala vam najljepše. Gospodine Moore, možete da počnee da ispitujete svedoka.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC MOORE

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Molim vas recite nam svoje puno ime i prezime.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Vesna Bosanac.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možete li da nam kažete šta ste sada po zanimanju?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ravnatelj Opće bolnice Vukovar.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Mislim da je tačno da se kaže da ste vi doktor, odnosno lekar, je li tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da, ja sam doktor, specijalista pedijatar i magistar znanosti.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Je li tačno da ste vi 2. oktobra 1972. godine diplomirali medicinu u Zagrebu?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Molim vas, opišite u nekoliko crta sudijama vašu specijalizaciju, u vezi sa vašim lekarskim iskustvom.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Studije medicine završila sam u Zagrebu, taj studij traje pet godina, zatim sam godinu dana radila kao lječnik na stažu u Zagrebu i 1974. godine sam počela raditi kao lječnik opće prakse na Odjelu za dječje bolesti. 1977. godine sam išla na specijalizaciju u Zagreb i završila sam je 1981. godine.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Šta ste radili posle 1981. godine?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Radila sam kao specijalista pedijatar na Dječjem odjelu Medicinskog centra Vukovar i upisala sam postdiplomski i završila magisterij iz Socijalne pedijatrije 1983. godine u Zagrebu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Je li tačno da ste posle toga imenovani, odnosno 25. jula 1991. godine za direktora Opše bolnice Vukovar?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da. Zapravo Medicinskog centra, jer u to vrijeme osim bolnice, Medicinski centar je imao i sve okolne ambulante opće prakse pod svojom organizacijom.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možete li da nam ukratko kažete kakvi su bili poslovi, dakle kakva je bila uloga i funkcija direktora Opšte bolnice Vukovar?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Vrlo teška i odgovorna, jer je u to vrijeme na okolicu Vukovara već padalo puno granata, počeo je rat i trebalo je organizirati posao sveukupne medicinske zaštite u okolici Vukovara i samoj bolnici.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja ću da vas zamolim da pogledate jedan kratak video snimak Vukovarske bolnice koja je snimljena negde oko 20. novembra 1991. godine, i kada to završimo, ja ću da vam postavim nekoliko pitanja u vezi s tim. Snimak ćemo da pustimo u programu *Sanction*.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Doktoro Bosanac, ja bih ovo razložio na nekoliko delova. Vidimo stepenice kada se ulazi u Vukovarsku bolnicu. Da li je to na prednjem delu bolnice?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da, upravo smo vidjeli sad ovaj ulaz, glavni ulaz u bolnicu koji je bio otvoren 19. novembra kada je zapravo u bolnicu došlo jako puno civila iz okolnih dijelova iz skloništa radi evakuacije.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možete li da nam kažete gde se nalazi mesto na ovoj fotografiji koju sada gledamo i kuda vodi?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Možete li malo vratiti snimku prije toga?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Svakako ...

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

SUDIJA PARKER: Ne ide li ovaj snimak napred, a ne nazad?

SVEDOKINJA BOSANAC: Sad ide napred, ali ...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možete li da nam kažete gde je to?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: To je zapravo ulaz u hol, u podrum glavne bolničke zgrade.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Znate li, doktoro, gde je ovo?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: To je suteren, odnosno dio podrumskog prostora gdje su bili smešteni ranjenici i bolesnici.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možete li da nam kažete koliko su gusto pacijenti bili smešteni, da li je ovo bilo u celini uobičajno ili nije bilo za bolnicu?

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, ja bih prekinuo na trenutak. Gospodine Vasiću, izvolite.

ADVOKAT VASIĆ: Ja se izvinjavam, časni Sude, mom uvaženom kolegi, ali mi se čini da bi možda bilo korisno za sve ovo što želim da predložim. S obzirom da se svjedok izjašnjava na pojedine delove snimka koji nam je pušten preko video kanala, možda bi bilo dobro da u transkriptu imamo mesto označeno brojevima na snimku na koje se svjedok izjašnjava, da bi kasnije mogli da znamo na koji se segment snimka to konkretno odnosi. S obzirom da na snimku dole postoje brojevi na mestima koji moj uvaženi kolega je pitao svjedoka da objasni tu sekvencu. Ovako ako budemo čitali transkript nakon ovog gledanja snimka, nećemo znati o čemu je zapravo svjedokinja govorila.

SUDIJA PARKER: Hvala, gospodine Vasiću. Gospodine Moore, pretpostavljam da možete da mu izađete u susret?

TUŽILAC MOORE: Da, mi to već radimo, i mogu da kažem da ću svaki put kada zaustavimo snimak, da pročitam vreme za zapisnik.

SUDIJA PARKER: Hvala, sada smo na 58:4.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, doktoro, pitanje je sledeće, ne znam da li ste odgovorili ili ne, ali da li je takva gustina kreveta i pacijenata bila tipična za tu bolnicu ili ne?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa, ona je bila tipična naročito u zadnja dva tjedna prije okupacije Vukovara i bolnice, jer nismo mogli evakuirati ranjene, bolesne, niti kućama, obzirom da je grad svakodnevno bio pod granatama i avionskim bombama, niti smo ih mogli evakuirati u obližnja civilna skloništa gdje smo isto organizirali medicinsku njegu i pomoć, obzirom da su bili preknuti putevi evakuacije do rezervnog skloništa u "Komercu" Borovu naselju, tako da su svi ranjeni, bolesni koji su dovoženi u bolnicu, morali ostati u njoj. Mnogi su ležali po podovima i bila je zaista teška situacija.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li sada možemo da pogledamo snimak na 114:8? Koji deo bolnice sada vidimo?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Sada vidimo jednu prostoriju u protuatomskom skloništu koja je bila priređena za teške pacijente, za roditelje, za ranjenu djecu. Ovo sklonište bilo je jedino sigurno da ne može probiti u njega avionska bomba ili granata koje su svakodnevno padale na bolnicu.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ponovo, hteo bih da pogledamo sada snimak 124:7. Koji je deo bolnice ovde prikazan?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ovde je prikazan podzemni hodnik između takozvane nove i stare bolničke zgrade gdje su bili smješteni također teški ranjenici kojima je potrebno bilo svakoga dana dva do tri puta previjati rane.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada snimak na 138:9, izgleda da je to jedan krevet u bolnici. Da li možete da ga prepoznate ili ne? Ne mislim samo ovu prostoriju, već mesto gde se nalazi.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ova ovdje snimka je jedna od soba na drugom katu bolnice, nove bolničke zgrade.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A da li ste mogli da smestite pacijente na više spratove bolnice u novembru?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Nismo naravno zato što su svaki dan padale stotine granata i bombi i to bi bilo jako rizično.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A koliko spratova ima ta bolnica, ako uzmemo da je prizemlje, prizemlje, a kažete ovo je drugi sprat, da li je bilo još spratova iznad?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Bio je zapravo tavan gore.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ako pogledamo sada fotografiju i zid s desne strane, da li možete da zaključite šta je prouzrokovalo štetu na zidu?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Prouzokovala je granata koja je doletela sa južne strane grada sa dijela koji je bio okupiran jugoslavenskom vojskom, jer ovo šta se vidi kroz prozor, to je stara bolnička zgrada koja je bila jako oštećena.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A što se ove zgrade tiče, možete li da nam kažete koliko je soba u doba mira postojalo u kojima ste primali pacijente?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: U doba mira na svakome katu ima 72 bolesničke sobe, zatim sobe za osoblje, operacione sale, soba za intenzivnu njegu. I prije rata i sada koristimo za bolesničke pacijente tri takve etaže: prizemlje, prvi i drugi kat, dok u podrumskim prostorijama u suterenu se nalaze odjeli za dijagnostiku, rentgen, laboratorij, neke ambulante. A za vrijeme rata, odnosno intenzivnih napada na bolnicu, koji su počeli 15. avgusta 1991. godine, cjelokupni posao se morao odvijati u podrumima bolnice, i operacije i dijagnostika i liječenje.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Znam da je sigurno teško da se proceni, ali da li možete na neki način da procenite pred ovim Sudom kada više niste mogli da koristite sobe za pacijente? Da li možete da nam kažete koji je to mesec bio ili kako je to napredovalo?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: U avgustu nismo mogli koristiti. Mi smo početkom avgusta pripremili podrum i protuatomsko sklonište, 15. sjećam se, jer je tad zapravo praznik kod nas, isprobali smo kao probnu evakuaciju kako možemo sa gornjih katova, sa kirurgije, ginekologije, pedijatrije, stare zgrade svedok pacijente spremite u sklonište u slučaju teških zračnih napada. I onda su već i počeli prvi napadi granatama, uskoro i avionima, tako da više nismo ni izlazili iz skloništa s pacijentima.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hteo bih da se pozabavimo, pre nego nastavimo, jednim sporednim pitanjem. Pomenuli ste granatiranje, pomenuli ste avione. Da li je bolnica preduzela bilo kakve korake da bi se pokazalo ili demonstriralo da ste vi zapravo bolnica?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Kad su počeli prvi napadi na bolnicu, prva granata je pala na staru upravnu zgradu bolnice, ja sam nazvala tad zapovjednika kasarne u Vukovaru i protestirala što se gađa bolnica. Zatim smo nabavili iz Crvenog križa dva velika znaka crvenog križa na bijelom platnu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A gde ste stavili te oznake crvenog krsta?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Jedan smo stavili na krov sadašnje uprave zgrade, a tada plućnog odjela i zarazog odjela, obzirom da je taj krov bio niži, pa su se mogli radnici na njega popeti. A drugi smo raširili na dvorište, na travu, između nove i stare bolničke zgrade, tako da se jasno mogao vidjeti iz zraka, to je bilo veliko platno, bijelo sa crvenim križem. Međutim, već uskoro smo vidjeli da granate i bombe iz aviona padaju upravo na taj znak Crvenog križa i mnogi su mi govorili da nismo trebali ni stavljati te znakove, obzirom da oni služe kao meta avionima Jugoslavenske narodne armije.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možete li da mi pomognete gledajući ovu fotografiju? U daljini, kao što ste rekli, vidi se stara zgrada, zar ne? A ovo je fotografija snimljena iz nove zgrade. Je l' to tačno?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možemo li u tom slučaju da zaključimo... Odnosno, vi ste govorili o livadi na kojoj se nalazio znak Crvenog krsta, da li se to nalazi na mestu koje je vidljivo na fotografiji, da li vidimo to mesto?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: To mjesto je malo više lijevo, ne vidimo ga odavde, ali malo više lijevo je travnata površina na kojoj je bilo to veliko platno sa crvenim križem. Na nekim video kasetama se to točno vidi.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pre nego što nastavimo, možda možemo da kažemo i najzad, da li možete da procenite koliko puta je vaša bolnica direktno pogođena, bilo u bombardovanju ili granatiranju od avgusta, pa do 20. ili 18. novembra? Da li možete da date neku opštu procenu pred ovim Sudom?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Od 15. avgusta, pa do 18. novembra svakoga dana je na bolnicu padalo u prosjeku oko 80 do 90 raznih bombi, projektila, avionskih bombi, granata. Svakoga dana osim na dan evakuacije konvoja "Lječnika bez granica" (Medicines sans Frontieres) u oktobru.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam lepo. Sada bih hteo da nastavimo sa ovom kasetom. Možemo li sada da govorimo o broju ljudi koji su se nalazili u bolnici, recimo 18. novembra, da se držimo tog datuma?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: 18. novembra se u bolnici nalazilo oko 450 bolesnika i ranjenika koji su bili evidentirani kao pacijenti bolnice. Ali, tog i sljedećeg dana je počelo dolaziti u bolnicu i mnogo ranjenih i bolesnih iz okolnih skloništa iz grada koji su bili u podrumima tih zgrada, zatim na skloništu Olajnica i ostalim civilnim skloništimama koja su bila u gradu. Tako da je teško reći točan broj ranjenih i bolesnih 18. novembra. Ono što znamo sigurno, jer smo pravili popise za evakuaciju bolničkih pacijenata, da ih je bilo oko 450, jer morali smo javiti ministarstvu u Zagreb koliko ima teških i nepokretnih bolesnika i ranjenika, a koliko pokretnih koji mogu ići u transport autobusima. Osim ranjenika i bolesnika, još je bilo oko 300 medicinskog osoblja, lječnika, medicinskih sestara, spremačica, vozača, majstora i članova njihovih obitelji, djece, supruga, žena. Tako da sam ja stalno planirala da iz same bolnice treba evakuirati oko 700 ljudi. To su brojevi koje pamtim, jer su to brojevi obroka koje smo pripremili zadnjih najtežih dana, bez struje, bez vode, bez hrane. Ali, kažem, 18. novembra, a i 19, veliki broj ljudi je došao u bolnicu, bilo je više od 500 tih ljudi koji su došli u bolnicu, jer se očekivala evakuacija.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Što se tiče broja pacijenata, da li možete da procenite koji je procenat bio civilnih, a koliko je bilo necivilnih pacijenata? Kad kažem pacijenti koji nisu bili civili, mislim na ljude koji su se borili u okviru odbrane Vukovara ili u policiji. Da li možete da napravite razliku između te dve opšte kategorije ili ne?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Mogu otprilike. Zapravo, točan i definitivni broj je teško reći, obzirom da su svi podaci, znači sve povijesti bolesti od svih ranjenika i bolesnika ostale u bolnici. Mi smo pripremili sve za evakuaciju, međutim samo neki su ranjenici i bolesnici mogli poneti sa sobom medicinsku dokumentaciju.

Većina medicinske dokumentacije je ostala u bolnici nakon što su mene 20. ujutro odveli u kasarnu, ja sam stavljena u pritvor i uhapšena. Tako, ja sam i na prošlom suđenju, kad sam bila kao svjedok ovde u Hagu, molila Sud da pokuša doći do te medicinske dokumentacije jer mnogi ljudi i pacijenti koji su tih dana bili u bolnici, ovdje govorim sad za sve, i ranjene branitelje Vukovara, i policajce, i ranjene vojnike Jugoslavenske armije, i ranjene civile koji su evakuirani u Hrvatsku, i ranjene civile koji su ostali u Vukovaru, odnosno evakuirani u Jugoslaviju, definitivno u Vukovarskoj bolnici sada nema niti jedne povijesti bolesti iz 1991. godine. Iz ranijih godina ima, iz kasnijih godina ima, ali 1991. godina kao da nije postojala. Ja sam molila Sud da traži od nadležnih, jer navodno je odnešena cela dokumentacija na Vojno medicinsku akademiju. To je jako važno, ukoliko se može ta dokumentacija vratiti, ako ništa drugo, da bi svi pacijenti koji su liječeni u to vreme u Vukovaru, imali točne podatke o svom ranjavanju i bolesti, jer većina njih su sada ostali invalidne osobe.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Doktorko, ponoviću pitanje, i hvala. Da li možete uopšteno govoreći, da napravite razliku između procenta civila i necivila? Otprilike, sredinom novembra.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Sredinom novembra je bilo otprilike 50 posto civila, 50 posto ranjenih branitelja, policajaca, mada to ne mogu reći da je točan broj. Nekad mi se činilo da je više civila, jer tog dana više civila je doveženo ranjenih, nekoga dana je bilo više branitelja, ali otprilike 50 posto.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A što se tiče samih civila, da li možete da pomognete Sudu u donošenju procene u pogledu toga koji je bio odnos između muškaraca i žena ili dece?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da, pa o tome ja čak imam dosta podataka koje sam već u više navrata proučavala iz podataka koje su mi dostavni iz baze podataka koje smo mi do okupacije slali preko telefaksa u naš glavni stožer saniteta. Tako da smo mi analizirali te podatke i oni se mogu analizirati otprilike. Ponavljam, točan broj je teško reći, jer nemamo celokupnu medicinsku dokumentaciju, tako da ako želite, ja vam mogu reći, zapravo i broj poginulih i broj zatočenih i nestalih još i dan danas, i broj ranjenih u Vukovaru je visoki postotak u odnosu na cijelu Hrvatsku i u odnosu na našu regiju. Tako da ...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Doktorko Bosanac, izvinjavam se, zaustaviću vas, vratiću se na pitanje, ja sam kriv, možda nije bilo dovoljno jasno. Da li možete da kažete Sudu otprilike, ako se sagledava civilna kategorija, koja bi bila proporcija žena i dece u odnosu na muškarce? Sada govorimo samo o civilima i o proporciji između žena i muškaraca. Možete li to da učinite?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Otprilike, kažem, od civila ukupno ranjenih je bilo 70 do 80 posto muškaraca, a oko 15 posto žena. Ranjena djeca, relativno mali broj, jer svako ranjeno dijete je preteško za svakoga, djecu smo držali zaključanu u skloništima

pod zemljom, međutim unatoč toga, bilo je oko pedesetoro ranjene djece, prema mojim spoznajama.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. U tom slučaju, možemo li da govorimo o povredama i uzrocima povreda kod civila? Ponovo, uopšteno govoreći, da li možete da pomognete Sudu i da kažete šta je prourokovalo povrede civila? Dakle, bilo da se radi o muškarcima, ženama ili deci?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne mogu sa sigurnošću reći, većina povreda je bila od granata i bombi. Recimo, jedna granata je udarila u jedan stan u prizemlju u naselju civilnom Olajnica i od te jedne granate je dvoje djece poginulo, a 11 je ranjeno. Većina ranjenih i poginulih je poginula od granate Jugoslavenske narodne armije, granate i bombe su gotovo potpuno srušile cijeli grad. Ja sam upravo ovih dana razmišljala i to želi reći Sudu, grad Vukovar je prije rata imao 45.000 stanovnika i bio je za ta tri mjeseca potpuno srušen, to je otprilike isto kao da neko granatama, avionima, svim mogućim bombama potpuno sruši do temelja grad Den Hag, u odnosu na veličinu gradova.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Doktorko Bosanac, sada bih hteo da razgovaramo o metodi, da to nazovem, metodi bacanja tih bombi. Spomenuli ste avione, koliko ste redovno viđali avione kako lete iznad Vukovara i kako bacaju bombe?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: U početku je to bilo u avgustu i septembru, jedan do dva puta tjedno, u oktobru je gotovo bilo svakoga dana, u novembru također. Jedino na dan evakuacije u oktobru "Lječnika bez granica" bio je potpuni mir.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možda će se sugerisati da su te bombe koje su bacane iz aviona bacane na vojne ciljeve. Možete li vi Sudu da kažete na osnovu ličnog saznanja da li je to tačno ili ne?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ja ne znam šta se podrazumeva pod vojnim ciljevima obzirom da vojni ciljevi u Vukovaru unutar okupacije, blokade su po nekim mojim promišljanjima recimo Štab obrane grada, on je udaljen oko kilometar od bolnice. Policija je bila u blizini bolnice, recimo jedno 200 metara od bolnice je bila policija. Ali bolnica je bila jasno obilježena znakom Crvenog križa. Čula sam od ljudi sa Mitnice, to je naselje koje je na graničnom bilo tom dijelu okupacije gdje nije bilo nikakvih vojnih ciljeva, čula sam da tamo avioni svakodnevno bacaju bombe i to nekakve koje kada padnu na zemlju se zapale i gori sve, tako da sa mojim znanjem o tome, ne mogu prihvatiti nikako da su gađani vojni ciljevi u Vukovaru, jedino ako je Jugoslavnska narodna armija mislila da je cijeli grad Vukovar vojni cilj i treba ga potpuno srušiti.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možete li da se prisetite datuma kada su avioni počeli da vas bombarduju?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Sjećam se, da, to je bilo 25. avgusta prvi puta, jer to je bilo dan poslije nakon što je grupa vojnika JNA izvedena iz bolnice u kasarnu, nakon što je avionskom bombom pogođen gradski muzej. Više puta su avionske

bombe padale u dvorište bolnice i na samu bolnicu. Dvije zgrade bolnice, ta bivša upravna zgrada i sadašnja upravna zgrada su bile potpuno razrušene, ali sjećam se tog datuma 4. listopada kad su dvije istovremeno avionske bombe pale na novu zgradu, jedna je eksplodirala na drugom katu i prouzročila razaranje dve sobe na drugom i prvom katu što vidi na jednoj od ovih snimaka gdje je snimljeno pročelje nove zgrade, a jedna je probila svih pet etaža od krova do ulaza u protuatomsko sklonište, ta nije eksplodirala nego je pala na krevet sa pacijentom.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Mislim da bi bilo tačno da se kaže da na sreću nije pogodila pacijenta nego da mu je prošla kroz noge, je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pala je na donji rub kreveta i slomila je krevet tako da je on odskočio i naljepio se na tu bombu. Taj pacijent je preživio i danas ga srećem u Vukovaru. On je inače nakon okupacije i za vreme Krajine ostao u Vukovaru, ali vidim da je sad dobro, živ je.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Reka Dunav teče kroz Vukovar, je li tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da, pored Vukovara.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Na drugoj obali Dunava, dakle, možete li da kažete Sudu da li je na drugoj obali bilo vojnih snaga, srpskih vojnih snaga ili snaga JNA koje su se tamo nalazile i ako jesu, šta su radile?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Mogu sigurno reći da su bili tenkovi jugoslavenske vojske, ja pretpostavljam jugoslavenske vojske tenkovi ukopani na ljevoj obali Dunava i direktno su gađali grad Vukovar i bolnicu, to sam osobno vidjela.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kažete da ste to lično videli. Jeste li nekad lično videli da je vaša bolnica pogođena tenkovskom ili topovskom paljbom sa te obale?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ja sam ne ikada, nego vrlo često, gotovo svakodnevno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možda ću da se vratim još na ovu temu, ali sada bih hteo da razgovaram s vama o nečem drugom. Mislim da sa pravom može da se kaže da je u septembru, oktobru i novembru, da ste bili u kontaktu s raznim, nazvaću ih mirovnim misijama u vezi s ovim šta ste vi opisali kao napad na Vukovar. Je li to tačno?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC MOORE: Ja ću sad da vas uputim na jedan niz telefaks poruka koje ćemo da predočimo, uz dopuštenje Suda, kako bismo pomogli Pretresnom veću. Zbog problema, zapravo nisu to bili problemi nego teškoće koje imamo sa elektronskim sistemom i sa problemima do kojih je došlo zato što neki dokumenti nisu mogli da stanu u dnevni komplet dokumenata, ja sam napravio i kopije na papiru u slučaju da ovaj čudesni elektronski sistem ne bude radio. Ja imam dakle fascikle koje sam razdelio svima, časni Sude, vama i uvaženim kolegama i svakako mogu da izvučem određeni broj dokaznih

predmeta, ali ja ću dakle da pogledam i dokumente na papiru, a sličnu fasciklu će da dobije i doktorica Bosanac, pa će to biti gotovo jedna hibridna prezentacija.

SUDIJA PARKER: To će da bude u redu samo ako sekretaru uvek kažete na koji dokument prelazite pod elektronskim brojem, tako da može da se pronade.

TUŽILAC MOORE: Upravo su mi rekli da će on biti u *Sanction* programu, a ne u programu *E-Court*, mi ćemo moći da odredimo brojeve tako da to Sekretarijatu neće da stvara nikakve probleme. Mi imamo evidenciju, ukoliko dođe do poteškoća, sekretar može da me obavesti, tako da to možemo da rešimo.

SUDIJA PARKER: Naime, problem je u tome što bi elektronski spis morao da bude identifikovan zajedno s vašim ispitivanjem. Dakle, moramo da budemo sigurni da će da se identifikuje elektronski broj dokumenta u sudskom sistemu dok svedokinja govori o nekome dokumentu. Dakle, mi to prepuštamo vama da postignete čudom ljudskog znanja, ako ne čudom elektronike.

TUŽILAC MOORE: Prvi dokument koji bih vam pokazao, ja ću ga zvati po broju TER 996, a to je barem na engleskom 0117/2493. Ako je to od pomoći svima, rekao bih da su tabulatorima označeni primerci dokumenata na papiru. Imamo prevod na engleski kao i sam izvorni dokument i uz to bi trebalo da postoji i indeks. Dakle, imamo tabulator 1, 2 i tako dalje, kako se nastavljaju na levoj strani. Pod većim tabulatorom 3 se nalaze primerci ovih dokumenata. Dakle, ako pogledate tabulator 3, iza njega se nalazi Indeks gde piše: "Telefaks poruke koje je poslala doktorica Bosanac". Zatim i taj indeks je u tabelarnom obliku koji ima dokumente zavedene pod brojevima od 1 do 39. Broj strane za ove kopije ERN je napisan u gornjem desnom uglu, opis dokumenta sledi, zatim broj po Pravilu 65ter šta će svima da pomogne, i na kraju ERN broj, dakle evidencijski broj dokaznog predmeta, a ja sam se pobrinuo da Sekretarijat dobije primerak ovog dokumenta kao indeks tako da ne bi smelo da bude problema. Ja bih sada dakle, bavio dokumentom koji... Ja ću dakle da radim naravno na engleskoj verziji, a za doktoriku Bosanac to će biti oznaka koja nosi broj strane 1 u gornjem desnom uglu.

SUDIJA PARKER: Da li je to pod ERN brojem 0117/2492?

TUŽILAC MOORE: Da, tako je. Dakle, prva strana, dokument koji završava sa brojevima 2492 je izvorni dokument odnosno njegova fotokopija, a zatim druga strana koja završava brojevima 2493 je prevod tog dokumenta na engleski. Ja se nadam da će dokumenti da idu dalje logičkim sledom.

SUDIJA PARKER: Da li vi nameravate da predložite svaki od ovih dokumenata na usvajanje?

TUŽILAC MOORE: Pa, ja bih to sa zadovoljstvom da učinim. Možda bi najbolje bilo da uradimo sledeće da ne bi bilo grešaka. Na neke od ovih dokumenata se uopšte nećemo detaljno da pozivamo, na neke hoćemo. Zbog tačnosti zapisnika, ja bih to hteo da uradim jedan po jedan, i onda naravno može da se najavi broj svakog dokumenta.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, mi ćemo tako da nastavimo, ali morate da shvatite i to da će zapravo dokument u elektronskoj formi da bude dokazni predmet. Ja pretpostavljam da nijedan od ovih dokument nema spora u pogledu autentičnosti. Hteo bih da kažem da je meni drago što imam i primerak dokumenta na papiru.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala, časni Sude. Mislim da nam je svima drago. Dakle, doktorko Bosanac, najpre bismo obradili prvi od ovih dokumenata. Ja vas molim pogledajte tačku 3 dokumenta, tu se govori o datumu 12. oktobar 1991. godine u 21.00, spominje se neki put, neki pravac kretanja. Vidite li to, doktorko?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Vidim.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja bih hteo da vam usmerim pažnju sada, jer znamo da je ovaj dokument nastao 12. ili posle 12. oktobra, ja vas molim da pogledate za tačku 1 gde barem na engleskom piše: "Odgovorno zahtevam da se poštuje princip neutralnosti". O kojem sporazumu se ovde govori, kada se govori o dogovorenom putu preko zidina? Kako je došlo do toga?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: "Lječnici bez granica" su jedina međunarodna organizacija koja je odgovorila na moje apele i pokušala organizirati evakuaciju ranjenih i bolesnih iz bolnice. Taj konvoj prvi je trebao doći u Vukovarsku bolnicu 11. oktobra isto ovim putem Vinkovci - Nuštar - Marinci - Bogdanovci - Lužac - Vukovarska bolnica, međutim to se nije dogodilo, jer je Jugoslavenska narodna armija taj konvoj, ja ne znam kojim putem, dovela u kasarnu u Vukovaru koja je bila pod kontrolom Jugoslavenske narodne armije. Ja sam čula da su tamo oni prenoćili, taj konvoj je prenoćio i nije došao u bolnicu, nego se vratio nazad. I tada ponovo su htjeli organizirati za tjedan dana sljedeći konvoj što se i dogodilo nakon tjedan dana.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Molim vas, ako pogledamo ovaj dokument pri vrhu, vidimo da Međunarodna misija (ECMM, European Community Monitoring Mission) upućuje konvoj za pomoć ranjenicima i civilima Vukovara, a takođe je upućen Hrvatskoj kancelariji za vezu i vi ste ga potpisali. Je li tačno da ste vi ovaj dokument poslali telefaksom ili nije?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Tačno je.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možete li da nam kažete gde se nalazila ta Hrvatska kancelarija za vezu?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: U Zagrebu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možemo li sada da pređemo na drugi dokument pod tabulatorom 2, izvorni telefaks je označen ERN brojem 0117/2494, radi se o dokumentu TER 966, njegovo prevod na engleski nosi broj 0117/2496. Molim vas pogledajte svoj dokument, dakle svoju kopiju, imate li ga već sada u rukama ili ne?
SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ: Oprostite, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Izvolite, gospodine Lukiću.

ADVOKAT LUKIĆ: Nisam želeo da prekidam, ali bih morao da ukažem samo na tehnički problem koji se pojavio. I prethodi dokument i ovaj dokument naši klijenti mogu da prate samo na engleskoj verziji koja se prezentuje preko monitora u sudnici, oni nemaju priliku da vide ni prethodni, ni ovaj sad dokument, da vide na BHS verziji, pa sam o tome hteo da obavestim Pretresno veće. Možda bi bilo dobro da se i njima da po primerak "hard kopija" na BHS verziji da imaju ispred sebe da bi mogli na osnovu toga da nam daju instrukcije za pitanja. Hvala.

SUDIJA PARKER: Hvala. Mislim da će trebati da naš sekretar koji ima ove dokumente i na engleskom i na BHS-u da predoči oba dokumenta na monitorima i ako budemo to u stanju da učini sada, to će nam biti od velike pomoći kasnije kada više ne budemo imali dokumente u papiru. Gospodine Moore, za razliku od vašega shvatanja, meni kažu da komplet po Pravilu 65ter, pod brojem 996 nije unesen u elektronski sistem odnosno da je unesen samo komplet pod brojem 223. Zbog toga sekretar ne može da prikaže dokumente koji su iz kompleta pod brojem 996 u elektronskom obliku bilo na engleskom bilo na BHS-u, osim ako niste u stanju da pronađete relativno brzo vašim sistemom za pretraživanje. To znači da sistem sada ne deluje funkcionalno, odnosno dovoljno dobro i zbog toga mislim da će biti potrebno da se za ovaj komplet dokumenata, možda bi bilo dakle lakše svima da se bavimo dokumentima na papiru zato što čitav taj komplet nemamo u elektronskom sistemu. A gledam i koliko je sati, gospodine Moore, mislim da bi bilo dobro da sada napravimo jutarnju pauzu, a da vi tokom pauze budete u kontaktu sa sekretarom tako da se pobrinete da se ili efikasno radi sa elektronskim sistemom s tim dokumentima, ako to ne bude moguće, trebalo bi Pretresnom veću to da kažete kada se vratimo sa pauze. Onda moramo da napravimo dobre papire dokumente da ne bismo kasnili. Kojim god sistemom budemo radili, morate da pazite na to da svaki od optuženih mora da vidi dokument na BHS-u bilo da se radi o elektronskom obliku dokumenata ili o papirima. Možete li to da rešite za vreme pauze?

TUŽILAC MOORE: Da, naravno. Ali bih hteo samo da kažem da sam proverio da vidim da li su svi dokumenti iz kompleta 996 i 223 ušli u dnevne komplete dokumenata i obavešten sam da jesu. Možda dodatna pretraga to može da pojasni. U svakom slučaju, ja ću da dam da se naprave i dokumenti na papiru, i da se pripreme za optužene.

SUDIJA PARKER: Ja vam predlažem da budete u vezi sa Sekretarijatom tako da bude sasvim jasno da li je komplet dostupan u *E-Court* sistemu i da napravite planove u skladu s time kada se vratimo. Nastavićemo s radom u 11.00.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, ako sam dobro shvatio, da bismo prevazišli neke tehničke poteškoće, nastavićemo sa papirnim kopijama. Da li se slažete?

TUŽILAC MOORE: Ono šta smo mi uradili, to je da smo pripremili na papiru duplikate za optužene i oni imaju fascikle s tim faksovima, to će njima da bude na raspolaganju, a mi ćemo te faksove da prezentujemo putem *Sanction*. 996 i 223 su bili u kompletu, međutim mislim da je sada pitanje da postignemo kompatibilnost. Za mene je to, znate, jedan put u otkrivanje elektronskih tajni, ali nadam se da ćemo to uspeti na najbolji mogući način.

SUDIJA PARKER: Nadam se da ćemo posle nekoliko dana iskustva moći da prevaziđemo tehničke poteškoće i da dođemo do stadijuma gde ćemo da uživamo u obećanim prednostima. Sada, govorili ste o jednom dokumentu, a onda ste prešli na drugi, da li hoćete prvo da ga uvrstite u dokazni materijal?

TUŽILAC MOORE: Da, i hteo bih da uvrstim sve dokumente, jedan po jedan kako budemo govorili o njima i tražim instrukcije Pretresnog veća u pogledu toga da li je neophodno da se pravi razlika između verzije na BHS-u i engleskom. Ja bih očekivao da je odgovor ne, jer je to kolektivan dokazni predmet, ali mogu i to da prihvatim.

SUDIJA PARKER: U slučaju verzije na papiru, potpuno ste u pravu, a što se tiče elektronske forme, mislim da treba da identifikujemo odvojeno engleski, a odvojeno BHS.

TUŽILAC MOORE: Hvala vam.

SUDIJA PARKER: Dakle, hoćete da uvrstite u dokazni materijal prvi dokument?

TUŽILAC MOORE: Da. Hteo bih da uvrstim dokument koji smo pomenuli i koji se završava sa 2492 i 2493.

sekretar: To će biti dokazni predmet broj 1.

TUŽILAC MOORE: Hvala. I sada ćemo da pređemo na tabulator 2.

SUDIJA PARKER: Nadam se da će doktorka uspeti da nađe taj dokument posle čitave ove konfuzije, 2494.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Na BHS-u bi trebalo da bude 2494 i 2495, a prevod na engleski 2496. Gornji desni ugao, za doktorku Bosanac to bi bila strana 3 i strana 4. A što se tiče engleske verzije ona je na strani 5, 2496 i nadam se da optuženi sada imaju sve ove dokumente na raspolaganju. Doktorko Bosanac, da li možemo sada da se pozabavimo faksom koji ste vi poslali u kome piše: "Poštovana gospodo", da li imate taj faks pred sobom? Možete li da nam kažete, ovde nema datuma, s obzirom na to da je poslednji faks bio poslat negde 11. oktobra, da li možete da nam kažete kada je ovaj faks poslat?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ovaj je faks zapravo istoga dana poslan. On je samo preformuliran sadržaj onog prethodnog faksa. Odnosi se na istu stvar, na istu evakuaciju.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala ...

SUDIJA PARKER: Da, gospodine Vasiću?

ADVOKAT VASIĆ: Ja se izvinjavam mom uvaženom kolegi što sam ga prekinuo, no zapazio sam da smo prilikom uvođenja prethodnog dokumenta propustili da utvrdimo identifikacioni broj ovog egzibita, i Odbrana nije bila u poziciji da se izjasni. Ovo je principijelno pitanje, ali bojim se da ćemo u jednom trenutku doći do dokumenta gde će to biti nužno. Što se tiče ovog dokumenta Odbrana nema primedbi, nego jedino da utvrdimo način na koji ćemo uvoditi egzibite.

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, očekujemo da ćemo uskoro da predemo na glatku proceduru gde ćete vi da identifikujete dokument po ERN broju i ako je moguće po datumu i mestu u tabulatoru kada budete počeli da govorite o novim dokumentima i time ćemo da prevaziđemo probleme koje pominje gospodin Vasić.

TUŽILAC MOORE: Izvinjavam se, mislio sam da sam pomenuo ERN brojeve kako na BHS-u tako i na engleskom. Sigurno sam ja pogrešio, ali nije mi jasan prigovor.

SUDIJA PARKER: Ne radi se o tome ko je kriv, već jednostavno pokušajte da to izbegnete u buduće.

TUŽILAC MOORE: Svakako.

SUDIJA PARKER: Hvala.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Doktorko Bosanac, da li biste, molim vas, pogledali sada pasus broj 1, paragraf 1(b). Pročitaću: "Ako je potrebna kontrola, molimo tri člana:

(1) hrvatske vojske; (2) JNA; i (3) međunarodne misije". Zašto ste tražili međunarodnu misiju?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Zato što smo se svi jako bojali, ja sam se osjećala odgovorna da ta evakuacija prođe u redu, da svi ranjeni i bolesni ljudi koji budu prihvaćeni u konvoju sigurno prođu do sljedeće bolnice van Vukovara.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Tako da ako pogledamo paragraf 3, šta ste hteli da kažete kada ste napisali garanciju da prekinu vatru? Šta se dešavalo u tom trenutku šta vas je navelo da zatražite prekid vatre?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa, situacija je bila sve gora i gora, to je bio početak oktobra kad su svakodnevno padale granate i avionske bombe i na bolnicu i na okolicu. Ja sam se nadala da, ukoliko Međunarodna misija ostane u Vukovaru zajedno sa nama, doći će lakše do prekida agresije na Vukovar, do uspostavljanja mira. Zato sam tražila da Evropski promatrači ostanu u Vukovaru.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. I za kraj, možemo li da pogledamo paragraf broj 5 gde je napisano: "U ime 200 ranjenika i civilnog stanovništva insistirati na celovitosti konvoja". Ko je trebalo da bude u konvoju?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa, svakako pre svega ranjenici, i to i ranjeni hrvatski vojnici i policajci i ranjeni civili svi koji su bili, a već ranije bilo je dogovoreno da samo ranjenici mogu ići u tom konvoju. Taj konvoj je trebao dva do tri puta tjedno dolaziti u Vukovar da uspije izvesti sve ranjene i bolesne iz Vukovara. U tom času je bilo tada u bolnica 200 ranjenika, ali osim njih je bilo puno još u civilnim skloništima, htjeli smo ih sve evakuirati van.

TUŽILAC MOORE: Najlepše hvala. I zamolio bih sada da dokumenti koji su u tabulatoru 2, postanu dokazni predmeti. Pretpostavljam da će to biti dokazni predmet 2.

SUDIJA PARKER: To će da bude usvojeno.

sekretar: To će biti dokazni predmet 2.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Sada prelazimo na tabulator broj 3, koji sadrži dva dokumenta. Jedan od njih je prevod dokumenta i po Pravilu 65ter to je broj 996, verzija na BHS-u ima broj ERN 0117/2497, a prevod na engleski je 0117/2497. I ako biste bili dovoljno ljubazni, molim vas pogledajte stranu 2496, strana 6 na engleskom formatu i ja ću da se pozabavim engleskom verzijom. Ovde imamo jedan faks koji ste vi navodno poslali 20. oktobra, dakle otprilike nedelju dana kasnije, to je upućeno doktoru Christopher Besse, pretpostavljam da je on iz "Lekara bez granica", zar ne? I tu piše: "Zahvaljujem na pomoći koju ste pružili Vukovaru". Koju pomoć ste dobili od "Lekara bez granica" pre nego što ste poslali taj faks?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Oni su jedina međunarodna organizacija koja je pomogla, jer je ipak došla i organizirala konvoj i evakuirano je tada 105 ranjenika.

To je bilo dan prije, 19. oktobra. Istina je da nisu donijeli nikakvu pomoć, niti u lijekovima, niti u sanitetskom materijalu što smo se mi nadali, međutim ipak sam im zahvalila, jer su ipak pomogli da ti ranjeni ljudi izađu iz Vukovara i da se nastave lječiti u slobodnom dijelu Hrvatske.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Mogu li da vas zamolim da sada pogledate poslednji paragraf gde vidimo da se pominje sledeće: "Jer smo ostali bez osnovnih lekova i sanitetskog materijala, te osnovnih sredstava za ranjene i bolesne". I jasno je da ste vi ovo rekli, odnosno napomenuli doktoru Besu. Da li ste u nekom trenutku o ovoj situaciji obavestili ono šta bih nazvao izvore JNA, da li ste njih obavestili o činjenici da ste ostali bez osnovnih lekova i sanitetskog materijala?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ja se ne mogu točno sjetiti kad sam ja prvi puta razgovarala sa nadležnima u JNA, ali mislim da još u tom trenutku nisam izvorno imala kontakta i razgovarala.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. I za kraj, pominje se ranjavanje bolničarki u čitavom tom ludilu. Kako je došlo do ranjavanja medicinskih sestara?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Taj kamion, jedan od kamiona sa ranjenicima je na tom putu izlaska naletio na minu, tako sam ja obaviještena, naletio na minu koja je eksplodirala i te dvije medicinske sestre koje su iz Švicarske, su bile ranjene. I radi toga je meni javio taj organizator konvoja da im je žao, ali da ne mogu nastaviti sa evakuacijom ranjenika i doći ponovo.

TUŽILAC MOORE: Najlepše vam hvala. Sada bih zamolio da vidimo tabulator 3, referenca 996 i 223, broj po 65ter 0117/2497 da postanu dokazni predmet.

SUDIJA PARKER: To će biti usvojeno.

Sekretar: To će biti dokazni predmet broj 3.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada ćemo da pređemo na tabulator 4, koji se tiče jednog dokumenta koji je poslat istog datuma kao i prethodni dokazni predmet broj 3, broj ERN je ZA 002325 za BHS, a engleski 002326. To su dokument koji su poslali hrvatskoj kancelariji pri Međunarodnoj misiji. Molim vas da pogledate gornji desni ugao na strani 8 na BHS-u i strani 9 na engleskom i hteo bih da pročitamo prvi pasus. Tu se pominje: "bezuvetno i odmah povlačenje JNA iz područja opštine Vukovar, te povlačenje naoružanja s leve strane Dunava usmerenog prema opštini Vukovar". Kada to pominjete, molim kratak odgovor, kada govorite o naoružanju i usmerenju tog naoružanja, radi li se tu o istom naoružanju koje ste pomenuli tokom svedočenja jutros?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada ako pređemo na drugi paragraf, imamo referencu odnosno pominje se sledeće: "U bolnici ostalo 170 ranjenika i 70 bolesnika,

trudnica i novorođenčadi". Što se tiče ranjenika, možete li ponovo da kažete Sudu koliko od njih su bili civili, a koliko ih je bilo necivila?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Teško to sad mogu reći točno, ali oko 50 posto je bilo civila, 50 posto necivila.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Onda u trećem paragraf se pominju lekovi, sanitetski materijal, a onda četvrti pasus: "Grad Vukovar je pun ljudi, žena i dece koji gladuju, ali ne žele da napuštaju svoje domove." I, ponovo, uopšteno govoreći, da li možete da kažete Sudu šta ste vi videli šta vas je navelo da dodate ovaj poslednji pasus u pogledu ljudi, žena i dece koji gladuju, ali ne žele da napuštate svoje domove?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Nekoliko puta još dok nije bila potpuna blokada Vukovara, znači prije 25. avgusta, organizirana je evakuacija djece i žena u slobodni dio Hrvatske. Većina njih se vratila pred 1. septembar kad se očekivalo smirivanje situacije i početak škole. Nekoliko puta je UNICEF (UNICEF, United Nations Children's Fund) preko Klajčeve klinike i doktora Fattorinija pokušavao organizirati evakuaciju samo djece iz Vukovara. Međutim, roditelji jednostavno nisu htjeli pustiti djecu od sebe, a sami nisu htjeli otići. Neki su naravno otišli već prije. Od 45.000 stanovnika Vukovara, prije rata oko 15.000 je ostalo. Tih 15.000 nisu htjeli napuštati svoje domove i to su bili ljudi koji su živjeli u Vukovaru svih nacionalnosti, i Hrvati i Srbi i Rusini i svi ostali. Na njih sam tu mislila. Jer kad je dolazio ovaj konvoj "Lječnika bez granica", jedna grupica starijih ljudi ne ranjenih civila je došla pitati da li i oni mogu ići tim konvojem. Međutim, prema sporazumu, mogli su ići samo ranjenici. Među tom grupom ljudi koja je došla gledati evakuaciju nije bilo žena i djece i zbog toga sam vjerovatno napisala tu rečenicu. Znala sam da ih je pun grad, da gladuju, a nisam ih vidjela da dođu tražiti da izađu iz Vukovara.

TUŽILAC MOORE: Hvala vam najlepše. Ja bih sada zatražio da se dokumenti pod tabulatorom 4, 2325 i 2326 usvoje kao dokazni predmeti.

SUDIJA PARKER: Usvajaju se.

Sekretar: Dokazni predmet 4.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A sada bih prešao na dokument pod tabulatorom broj 5. Dakle, tabulator broj 5 sadrži izvorne dokumente: telefaks poruku i njegov prevod. Oni su zavedeni pod oznakama ZA 002466 za dokument na BHS-u i ZA 002467 za prevod na engleski. Oni su zajedno pod oznakom 223 u kompletu dokumenata po Pravilu 65ter. Doktorko Bosanac, kako sam rekao, molim vas pogledajte dokument pod tabulatorom 5, za vas je to strana 10 dokumenta na BHS-u, a engleski prevod je pod stranom 11. Ovo je dokument, po svemu sudeći, od 21. oktobra upućen Evropskoj posmatračkoj misiji. Hteo bih najpre da obradimo prvi pasus tog dokumenta u kojem piše: "Zahvaljujem na vašim naporima da pomognete Vukovaru u blokadi, ali moram da uložim protest zbog: prvo, ne poštuje se prekid vatre, tako da svakodnevno pristižu mrtvi i ranjeni". I dalje dajete

primer: "20. oktobra bilo je osam ranjenih i troje identifikovanih mrtvih, a 21. oktobra takođe osam ranjenih i dve mrtve žene do 11.00". Hteo bih sada zapravo da obradimo završni pasus ovoga dokumenta: "Na dan odlaska konvoja u Vukovarsku bolnicu donešena je mrtva beba stara šest meseci s povredom glave i mozga od granata JNA. S njom je donešena baka koja ju je čuvala sa traumatskom amputacijom desne ruke, koja je jedva preživela operativni zahvat". Možete li da pomognete Sudu i da kažete kako je zapravo došlo do toga da su to dete i baka ranjeni? Šta je prouzrokovalo to njihovo ranjavanje?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Baka i djete su bili u podrumu svoje kuće, a granata je udarila u kuću i pogodila je direktno ulaz u podrum, izazvala ubojstvo ove bebe i teško ranjavanje bake.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Nešto kasnije govorite, odnosno tražili ste da se vojska odmah povuče iz opštine Vukovar uključujući i selo Marinci. Koliko daleko su, dakle na kojoj udaljenosti u kilometrima su Marinci od Vukovarske bolnice?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Marinci su na udaljenosti od oko 10 kilometara od Vukovarske bolnice i zapravo tu je prekinut put kojim smo mi ranije, prije totalne blokade, uspjeli evakuirati ranjene, bolesne, trudnice, starce, a dopremati lijekove, sanitetski materijal, hranu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možete li da nam kažete uopšteno kada je taj put blokiran, kada je odsečen i kada je došlo do prekida evakuacije ranjenih ljudi i do prekida dovoženja lekova?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Većina puteva je bila blokirana već početkom septembra, ali postojao je taj jedini put koji je išao od Lušca prema Bogdanovcima, Marincima i Nuštru koji je još mogao funkcionirati uz teškoće, jer je i on gađan granatama i topovima, ali je još funkcinirao do početka oktobra, od početka oktobra, znači cijeli oktobar i novembar je centar grada Vukovara sa okolicom bio potpuno blokirano tenkovima jugoslavenske vojske.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja vam neću priuštiti sada to da gledate geografsku kartu Vukovara i opšteg područja Vukovara, ali možete li da kažete Sudu koji su delovi, koji su putevi bili prekinuti, odnosno blokirani, kada govorimo o prilazima Vukovaru? I na kojoj je to udaljenosti otprilike bilo?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Vukovar je potpuno okupiran, jer su prekinute ceste prvo prema Osijeku, inače udaljenost od Vukovara do Osijeka je 35 kilometara, taj put je bio blokirano među prvim blokadama. Zatim put prema Vinkovcima, Vinkovci su od Vukovara udaljeni 14 kilometara. Na izlazu iz Vukovara, odnosno dijela Vukovara koji se zove Borovo Naselje, je također bila blokada. Zatim prema jugu od kasarne gdje je bila jugoslavenska vojska, dalje je bila blokada i na Mitnici, prema Iloku je također bila blokada. Tako da, i duž cijele lijeve obale Dunava su bili tenkovi, tako da je Dunav bio blokada. I jedino se još moglo tijekom septembra ići tim putem kroz kukuruze od Lušca prema Bogdanovcima, Marincima u Nuštar i Vinkovce. A i taj put je

bio blokirano početkom oktobra. Tako da, uz Dunav dužine 10 kilometara, a širine tri kilometra je bio centar grada sa okolicom, od Mitnice, pa do Borova Naselja, u podrumima je bilo oko 15.000 ljudi u potpunoj blokadi, bez vode, bez struje, bez hrane, a svakodnevno na grad je padalo između 9.000 i 12.000 različitih projektila. Ja sam uvjerena da je Vukovar bio poligon za ispitivanje oružja jugoslavenske vojske na kome su isprobali različite granate, višeraketne bacače, avionske bombe raznih veličina, bojne otrove, fosforne bombe, sve što nismo mislili uopće da postoji.

TUŽILAC MOORE: Hvala vam. Kako bih pomogao Sudu, ja ću da pozovem jednog drugog svedoka koji će detaljnije da govori o ovoj temi. A sada bih zamolio da se dokumenti pod tabulatorom broj 5, dakle ZA 002466 i 24467 usvoje kao dokazni predmeti Tužilaštva.

SUDIJA PARKER: Usvajaju se.

sekretar: Dokazni predmet broj 5.

ADVOKAT LUKIĆ: Oprostite, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Izvolite, gospodine Lukuću.

ADVOKAT LUKIĆ: Poštovani Sude, želim da ukažem na jednu činjenicu koju sam primetio u ovom dokumentu, ali pre toga, pošto smo ipak sada na početku procedure, ja bih zamolio Pretresno veće da nam sad zauzme stav hoće li povodom svakog dokumenta koji se predlaže od određene strane da se uvede za dokaz suprotna strana imati pravo da se izjasni da li ima prigovor, to je prvo šta bih voleo da znam. A drugo šta želim da ukažem i generalno se odnosi na ovaj dokument, ovde engleski prevod ne odgovara u potpunosti BHS verziji. Ja pretpostavljam da je ovaj engleski prevod nije radila služba Tribunala (CLSS, Conference and Language Services Section), koliko vidim to su verovatno engleski prevodi iz knjige apela svedoka, ali ako pogledate BHS verziju, već u naslovu postoji "Hotel I" Zagreb, a u engleskom prevodu samo hotel "I". To nije toliko sporno. Spornije je što u četvrtom redu BHS verzije stoji: "osam ranjenih i troje identificiranih mrtvih", a u engleskoj verziji: osam ranjenih i tri 'neidentifikovana mrtva". To sam sad na brzinu primetio i plašim se da ako su to prevodi koje je radila neka ustanova koja nije prevodilačka služba Tribunala, da možda još ima takvih grešaka u prevodu. Zato bih molio da se eventualno za sada samo dâ oznaka za identifikaciju ovih dokumenata, da proverimo prevode engleskog jezika, pa ako nešto ima zaista sporno, onda bismo to kazali Pretresnom veću. Hvala.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukuću, u vezi s vašim prvim pitanjem, kada god neko traži usvajanje dokumenta, svaki advokat koji želi da iznese prigovor, treba da zatraži reč i to da učini. Što se pak tiče drugog vašeg pitanja, gospodine Moore, možete li da mi pomognete u vezi sa ovim prevodom?

TUŽILAC MOORE: Sve šta ja mogu da kažem je da ja radim s prevodima koje sam dobio i za koje smatram da su tačni i precizni. Ukoliko postoje bilo kakva pitanja u vezi s tačnošću prevoda, bilo bi dobro da me članovi timova Odbrane obaveste unapred ili ukoliko kasnije ustanove da postoji nešto šta stvara određene probleme, ako žele, može da traže da se takav deo ponovo prevede ili da se stvar razjasni. Ja ću vrlo rado da prihvatim da se to napravi kao jedan podnesak.

SUDIJA PARKER: Jesu li ti prevodi napravljeni na Sudu?

TUŽILAC MOORE: Neki jesu, neki su već postojali ranije.

SUDIJA PARKER: Vidim.

TUŽILAC MOORE: Oni su podneseni na osnovu popisa po Pravilu 65ter. Ja ne kritikujem uvažene kolege zbog velike količine dokumenata, ali svakako mi se ovde oslanjamo na prevod i ja ću rado da pristupim svakom od tih problema koji se izraze i da tražim da se ponovo provere.

SUDIJA PARKER: Dve stvari su zapravo ovde spomenute. Prva je naslov dokumenta, mislim da to nije od velikog značaja, a očigledno da Pretresnom veću zapravo nije bilo nastojanja da se prevede i zaglavlje dokumenata. Drugi deo u dokumentu od 20. oktobra, dakle pitanje da li se radilo o tri identifikovane mrtve osobe ili neidentifikovane i možda bi bilo dobro da to proverite.

TUŽILAC MOORE: Svakako.

SUDIJA PARKER: Hvala vama. I hvala vama, gospodine Lukiću.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja bih sada prešao na dokument pod tabulatorom 6. Radi se o dokumentu iz kompleta po Pravilu 65ter 223. Njegova ERN oznaka je ZA 002323 i 2324 za dokument na BHS-u i za prevod na engleski. Doktoro Bosanac, molim vas, vi pogledajte stranu 12, a prevod ovoga dokumenta na engleski je na strani 13. I ja ću naravno to da obradim što brže budem mogao. Doktoro Bosanac, ja ću da vam postavim pitanja o ovim konkretnim činjenicama. Molim vas, nemojte se ustručavati da date potpuni odgovor, ali molim vas, pokušajte odgovore malo da skratite i to će naravno da nam pomogne, ali svakako dajte odgovore koje smatrate primerenim. Ovo je dokument od 22. oktobra u kojem se spominje Misija Evropske zajednice. U prvom pasusu piše: "Molim vas da u pregovorima o Vukovaru zastupate da se poštuje dogovor o prekidu vatre, jer je Vukovar i dalje pod artiljerijskom vatrom iz minobacača i tenkova i na bolnicu i u bližoj okolini i na civilna naselja". Recite, molim vas najpre na koji vi ovde prekid vatre mislite?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Vrlo često smo imali informacije da se pregovara o prekidu vatre, a zapravo nikad taj prekid nije ispoštovan. I znali su čak ljudi reći: "Bojimo se prekida vatre, jer će nas onda još više tući". Jedini zapravo prekid vatre, rekla sam već, bio je za vreme evakuacije.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala, ja bih sada nastavio dalje na sledeći deo teksta u kojem piše: "Od juče do danas imamo 22 ranjena i troje mrtvih od kojih su većina civili". Dalje spominjete neke cifre, i piše: "Napominjmo da je u Vukovaru od 25. avgusta", dakle, datuma koji ste već spomenuli, "do 21. oktobra 1991. godine", dakle dan pre nastanka ovog dokumenta, "ukupno 267 poginulih, od toga 165 civila, četvoro dece, 11 pripadnika MUP-a i 87 pripadnika hrvatske vojske". Možete li da nam kažete, dakle kako ste vi to utvrdili da je bilo 165 civila i četvoro poginule dece? Dakle, na osnovu čega ste došli do ove brojčane procene?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ovo tu što piše, nije procena nego su to tačni podaci, to su sigurno tačni podaci, jer smo mi evidentirali sve ranjene i sve mrtve koji su doveženi u bolnicu. Moglo je samo biti više od toga ako nisu doveženi u bolnicu. Ali ovo su tačni podaci, oni koji su bili doveženi u bolnicu. I vodili smo posebno prema uputama Štaba obrane grada tačne podatke tko je hrvatski branitelj, ko je policajac, ko je civil i naravno znali smo ko je dijete. Osim ove naše evidencije koju smo mi svakodnevno slali Štabu obrane grada, policija je vodila još svoju evidenciju ranjenih policajaca, a mi smo listu ranjenika svakoga dana upućivali faksom u Sanitetski stožer Ministarstva zdravstva u Zagreb. Tako da ovo tu što piše tog dana je sigurno 100 posto tačan podatak za sve one koji su doveženi u bolnicu mrtvi ili ranjeni.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Opet, ako ne možete da nam date odgovor na ovo pitanje, recite slobodno. Rekli ste dakle, 165 civila, četvoro dece. Možete li da nam kažete na kojim su oni mestima pretrpeli te svoje ozlede, gde su zadobili rane, geografski gledano? Da li je to bilo u gradu Vukovaru ili na okolnim područjima?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: U gradu Vukovaru. Od Mitnice, Borova Naselja i centar grada, ono sve što je bilo unutar blokade, odnosno okupacije.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Koliko kilometara ima do Mitnice od Vukovarske bolnice?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Oko pet.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A Borovo Naselje?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Tako oko sedam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Tu se takođe spominju i trojica vojnika Jugoslovenske narodne armije, Saša Jović i zatim dalje imenujete ljude. Šta se s njima dogodilo?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Oni su bili ranjeni negdje na položajima, ja ne znam gdje, i doveli su ih hrvatski vojnici ranjene u bolnicu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li je njima u bolnici ukazana pomoć ili nije?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ukazana je pomoć, bila je određena jedna zasebna soba u podrumu gdje su oni bili smješteni u krevetima i tretirani su po svim pravilima, doktor Njavro je bio zadužen kao njihov doktor za njihovo liječenje i previjanje.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Zašto su oni dobili posebnu prostoriju?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: To su zahtjevali ti gardisti, odnosno vojni policajci koji su ih doveli, da oni budu posebno i da se posebno za njih brine, da ne bi nekud otišli ili da ne bi neko došao i uznemiravao ih.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ako bi se reklo da su ti vojnici JNA u ovom periodu dobili negu nižeg kvaliteta, da li bi to bila tačna izjava?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Zašto ne?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Zato što je to bilo netočno, odnosno dobili su svi maksimalno ono što smo mogli dati, i lijekova i previjanje.

ADVOKAT LUKIĆ: Časni Sude.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću, izvolite.

ADVOKAT LUKIĆ: Samo da je prethodno pitanje bilo sugestivno, pa bih sugerisao da ubuduće se ovako ne dozvoli da se u glavnom ispitivanju postavljaju pitanja svedoku.

SUDIJA PARKER: Pa, tanka je granica između toga da li je pitanje sugestivno ili nije. Naime, svedoku može da se skrene pažnja na neko konkretno pitanje i ja bih smatrao da ovo pitanje baš to radi i da svedoku ostavlja mogućnost slobodnog odgovora koji će da da. Ja vam se zahvaljujem na primedbi, gospodine Lukiću, ali mislim da ovom prilikom kritika upućena gospodinu Mooreu nije adekvatna, nije primerena.

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, ja bih onda zatražio da se dokumenti pod tabulatorom 6, 2322, 2324 usvoje kao dokazni predmet Tužilaštva.

SUDIJA PARKER: Usvajaju se.

sekretar: Dokazni predmet broj 6.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A sada bih prešao na dokument pod tabulatorom 9. Dakle, to je dokument iz kompleta po Pravilu 65ter 223, brojevi su ZA 002335 i 2336, to je jedan dokument i njegov prevod, to je strana 18 na BHS-u, 19 i 20 u prevodu na

engleski. Nadam se da je to tačno. Mislim da sam pogrešno pročitao brojeve. Treba da budu 2337, a na engleskom 2338 i 2339. Izvinjavam se. Doktorko Bosanac, molim vas da pogledate stranu 18, gornji desni ugao, a u verziji na engleskom to su strane 19 i 20, gornji desni ugao. Dakle, to je 23. oktobar 1991. godine u 11.00: "Poštovana gospodo", upućeno Evropskoj misiji i Hrvatskoj kancelariji, je li to tačno?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste vi napisali i poslali taj dokument?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Ovde se pominje preko 200 ranjenika, 76 osoba koje su pod artiljerijskom paljbom iz tenkova i minobacača, i ponovo ponavljate da ljudi umiru od gladi i obolevaju. A zatim, idemo malo dalje, i pomenuto je na jednom mestu: "Već više od mesec dana mi smo pod potpunom saobraćajnom blokadom, nema ni vode ni struje". Da li se to odnosi na bolnicu ili je bolnica imala sopstveni generator? Da li možete da nam objasnite zašto ste to naveli?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Bolnica je imala nekoliko sopstvenih generatora, ali to su bili zapravo improvizacije za koje smo morali koristiti naftu, a već i nafte nije bilo, tako da nismo, imali smo za najnužnije stvari, za operacije, za rentgen snimke, za svetlo u skloništu. Međutim, kako je bilo sve manje nafte, ti generatori, jedan je isto bio pogođen granatom, često se puta dešavalo i većinu zapravo poslova u njezi i lječenju ranjenika sestre su obavljale uz svijeće u mraku. Također, vode nije bilo, skupljali smo kišnicu iz rina i išli u okolne bunare oko bolnice, kojih je bilo šest, po vodu. Prvo smo klorirali te bunare, onda smo išli po vodu, ali iz svakog bunara se moglo... To su bili stari bunari zapušteni, izvaditi po sto litara vode, onda bi se zamutilo, onda su morali čekati da se to ponovo razbistri. Na Dunav nismo smeli ići po vodu, jer smo tamo bili stalno na dometu tih tenkova od preko, tako da je bilo zaista teško organizirati bez struje i vode i operacije i njegu ranjenika i prehranu, bilo je potrebno za svaki obrok za 700 ljudi u bolnici, 600 litara vode. Mogla bih još puno o tom pričati, ali ne znam zapravo šta želite da vam pričam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala, ne, za sada je dovoljno, najbolje vam hvala. Sada bih hteo da pređemo na sledeći deo vašeg prvog pasusa, jer tu se pominje gangrena, plinska gangrena. Šta je to tačno i kako se to izaziva?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Plinska gangrena je bolest koja nastaje anaerobnom infekcijom unutar neke rane gdje uzročnik plinske gangrene zapravo raste bez prisustva zraka i izaziva gnojenje, destrukciju tkiva i ulazi u krv, izaziva sepsu i vrlo brzu smrt ranjenika na najteži način, jer se radi o gramnegativnoj infekciji.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li je moguće da se leči plinska gangrena adekvatnim lekovima?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Moguće je i lječi se i mi smo je lječili.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste u to vreme imali lekove?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Imali smo neke lijekove, nismo imali sve. Davali smo velike količine kristalnog penicilina, radili smo drenažu i čišćenje rana, međutim ono što dalje iziskuje liječenje tako teških bolesnika je potpuna izolacija od drugih pacijenata koji još nemaju tu infekciju, zatim antibiotici prema antibiogramu koji se uzima iz tog inficiranog područja što mi nismo mogli, nismo imali mogućnosti identifikacije točnog uzročnika, odnosno antibiotika koji najbolje djeluju na tog uzročnika. Tako da, zapravo najteže je bilo meni, mojim kolegama i medicinskim sestrama što smo znali da ne možemo sve pružiti tom pacijentu što bi inače mogli da nije rat i da je taj pacijent u nekoj drugoj bolnici, najteže od svega je zapravo taj osjećaj.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Najlepše vam hvala. I za kraj sledeće, u dokumentu se govori i o tome kako se leševi ne sahranjuju na odgovarajući način i takođe se pominje činjenica da se kupi kišnica i voda iz bunara, da li je postojala zabrinutost u pogledu tog načina prikupljanja vode i rizika da to može da utiče na zdravlje pacijenata ili ne?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa svakako da je. Ja sam u tim faksovima, sad ne znam da li u tome, tražila zapravo da se prekine pucanje, da se napravi put evakuacije, da se izvrše protuepidemijske mjere, znači dezinfekcija, deratizacija područja, da se pročiste bunari. Svakako da je to moglo utjecati. Mi smo u onim uvjetima koje smo imali, se trudili da sprečimo daljnja pogoršanja stvari. Međutim, mislim da smo dosta toga uspjeli, jer smo mi pod tim teškim uvjetima radili gotovo tri mjeseca, nenormalnim uvjetima.

TUŽILAC MOORE: Hvala. Da li mogu da zamolim da se dokument pod tabulatorom 9 usvoji kao dokazni predmet?

SUDIJA PARKER: Biće usvojen.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: To će biti 2337, 2338 i 2339, i sada bih molio da se vratimo na tabulator 7, strana 14, gornji desni ugao, to je ZA 002333 i 2334, broj 65ter je 223, strana 14 na BHS-u i 15 verzija na engleskom. I reći ću, nadam se da ne grešim, ako pogledamo verziju na engleskom, a gospodin Lukić nam može pomoći sigurno, tu se pominje odbrana Vukovara, a ako pogledamo original, mislim da bi trebalo da se pročita... Odbrana Vinkovaca, a ne Vukovara. Dakle, ukoliko Sud hoće to da prihvati, nema prigovora, onda bi trebalo da se zameni reč "Vukovar", "odbrana Vukovara", rečju "Vinkovci". I vidim da svi daju znake odobravanja. Hvala. Doktorko Bosanac, što se tiče strane 14, to je kratak dokument, mislim da bi bilo u redu da se kaže šta se desilo. Samo trenutak, još nije postavljeno pitanje.

SUDIJA PARKER: Rečeno mi je da kada je usvojen poslednji dokazni predmet nije pomenut broj dokaznog predmeta i nije ušao u zapisnik. Naravno to je dokazni predmet broj 7.

TUŽILAC MOORE: Ne, ja sam mislio da je to broj 6, znači 7, hvala.

SUDIJA PARKER: To je dokazni predmet 7, a sada se vraćamo na tabulator 7.

TUŽILAC MOORE: Tačno. Hvala na tome. Dakle, tabulator 9 će biti dokazni predmet Tužilaštva 7?

SUDIJA PARKER: Tačno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. I sada se vraćamo na stranu 14 za doktorku Bosanac. Ako pogledamo original, vi ste to napisali, zar ne? A metod slanja faksa pokazuje da je to prosleđeno dalje, zar ne? Da li možete da objasnite kako je poslat taj faks?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Poslat je faks iz policije u Štab obrane Vinkovci. Ovaj gore broj govori da je taj vinkovački broj 21266. Ja sam htjela izvjestiti bilo koga van Vukovara tog časa kad se baš dogodio napad na bolnicu, kada je pala jedna granata na krov, kada je počelo goriti i kad je počelo goriti odnosno izazvan je požar u dvorištu bolnice gdje su radione, palo je jako puno granata, ja sam to napisala 40 u tom času, ali nisam imala vremena redovito diktirati u pisači stroj kao što sam to inače, nego sam samo rukom to napisala i otišla poslati taj faks koji govori o tom trenutku.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste u bolnici imali faks mašinu?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Imali, ali je bombama taj dio kancelarije gdje je bio faks, bio uništen, tako da nisam imala tamo gdje sam u to vreme bila, faks mašinu, samo telefon.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Nadam se da ovo pitanje sada neće biti sugestivno, ali da li je tačno da se kaže da ste imali telefon koji ste koristili, ali niste koristili faks iz bolnice, da li je to tačno?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kada ste išli da šaljete faksove, šta ste morali da uradite? Možete li da nam govorite o čitavom periodu?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Morala sam uzeti taj faks, sjesti u auto i otići u Štab obrane koji je bio blizu Općine i odande poslati faks, ili u zgradu policije, već prema tome koliko je padalo granata, kakva je bila situacija, koliko sam imala vremena. I kad pošaljem faks, onda sam se opet vraćala u bolnicu autom. A to je recimo na potezu oko, policija je bila jedno 200 metara, taj Štab obrane je bio u samom centru grada, to je možda bilo udaljeno kilometar od bolnice. Cjelim putem su padale granate, izlagala sam svakoga puta svoj život opasnosti. Moje su kolege govorili da je to glupo da uopće idem slati te faksove, samo ću za njih poginuti, a ionako to niko ne čita, ionako nam niko neće pomoći.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste nekada telefonom nekoga kontaktirali?
SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste nekad kontaktirali nekoga ko predstavlja JNA?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I šta ste im rekli u vezi sa uslovima u bolnici i onim šta ste nazvali napadom na bolnicu? Da li ste im govorili o tome?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Tražila sam, govorila sam da se svakodnevno gađa bolnica topovima, tenkovima, bombama, tražila sam da prestanu gađati bolnicu, tražila sam da se uspostavi mir, da se dopusti evakuacija ranjenika. Više puta sam ...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Samo trenutak molim vas, izvinjavam se. Da li ste rekli osobi sa kojom ste razgovarali, od strane JNA kakvi su bili medicinski uslovi, da nije bilo vode ili lekova ili struje, da li ste govorili o gangreni i da li možete uopšteno govoreći da nam kažete koliko često ste razgovarali telefonom i šta ste im govorili? I molim da odgovorite što je kraće moguće.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Više puta sam govorila sa generalom Rašetom koji je bio predstavnik jugoslavenske vojske u Zagrebu i govorila sam više puta sa nekim iz Generalštaba, ja sam tražila od Centra za obavešćivanje u Zagrebu da mi probaju naći broj telefona admirala Broveta. Onda su mi oni dali neki broj u Sarajevu u toj vojnoj oblasti, uglavnom sam ja nekako došla do toga broja telefona i razgovarala sam sa nekim od oficira JNA zaduženih valjda za taj dio, jer sam samo govorila da sam ja iz Vukovara, da sam direktor bolnice, da apeliram da prestane bombardiranje bolnice. Onda je taj drugi glas rekao: Pa, je l' to moguće? Pa mi to ne vjerujemo da JNA bombardira bolnicu. Onda sam ja rekla da ja to vidim, da ja vidim tenkove sa druge obale Dunava, ja vidim avione koji nadlijeću. Ja sam njih zvala da dođu helikopterom u Vukovar i da se uvjere sami, jer sam se nadala da ako dođu u centar, u bolnicu, da će prestat napadi. To sam više puta govorila, međutim to ništa nije vredelo. Čak sam pretpostavljala da oni meni ne vjeruju, pa sam onda pitala te vojnike što su bili ranjeni, JNA u bolnici, da li oni žele razgovarati s Rašetom, rekli su da hoće i onda je taj Jović Saša razgovarao sa Rašetom iz mog ureda, videla sam to i čula, tako da su oni sigurno to sve znali, ali jednostavno nisu htjeli prestati, htjeli su nas uništiti.

TUŽILAC MOORE: Hvala, doktoro. I sada bih zamolio da dokumenti pod tabulatorom 8 budu usvojeni kao dokazni predmeti.

sekretar: To će biti dokazni predmet 8.

SUDIJA PARKER: Tabulator 7, da, to će biti dokazni predmet 8.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada vas molim da pogledate tabulator 8, koji se ponovo tiče dokumenata od 23. oktobra, i brzo ćemo to da prođemo, to je ZA 002335 i 2336, strane 16 i 17 u verziji na papiru, strana 16 je za doktorku. Ovo je dokument koji je prosleđen... Zapravo strana 15 i tu se pominje 30 granata. Ko je pukovnik Milan Maček?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ja sam moj apel poslala u Štab obrane Vinkovci, a oni su ga dalje poslali u Glavni stožer Hrvatske vojske u Zagreb, tamo ga je primio i prosljedio Europskim promatračima.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Mogu li ponovo da vas pitam, ko je Milan Maček?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Taj Milan Maček, on je bio dežuran, ja pretpostavljam, u Glavnom stožeru Hrvatske vojske u Zagrebu i on je dobio onaj moj apel iz Vinkovaca i onda je prosljedio taj apel Evropskoj misiji.

TUŽILAC MOORE: Hvala. Zamolio bih da dokumenti iz tabulatora 8, 2335 i 2336 budu usvojeni kao dokazni predmet.

sekretar: Da, to će biti dokazni predmet 9.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Možemo li da pređemo na tabulator 10? Izvinjavam se. Tabulator 9, to smo završili, 10, tačno. To je dokument na BHS-u i prevod na engleski, to je pismo od 25. oktobra, brojevi su 117/2507 i prema Pravilu 65ter to je dokument 996. Strana 21 je original, a strana 22 je prevod na engleski jezik. Mnogo elemenata koji su deo ovog pisma već su pominjani i neću da ponavljamo to, osim ako je zaista neophodno. Ali ako na brzinu pogledamo ovaj dokument, ovo pismo i posebno prvi pasus, tu se govori o izveštaju o radu Vukovarske bolnice na dan 25. oktobra. Kao što ste upoznati, 23. oktobra započeo je intenzivan artiljerijski napad na bolnicu i trajao je do 17.00. Dakle, u principu četiri i po sata. Gde su tačno pale te granate? Vi pominjete stotinu granata.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Padale su na bolničke zgrade, u dvorište bolnice, u okolici tih svih hodnika gdje smo mi radili i bili, u podrumima, to je bio izrazito težak, jedan od najtežih dana.

TUŽILAC MOORE: Zamolio bih da ovaj dokument bude usvojen kao dokaz, to je dokument iz tabulatora 10.

SUDIJA PARKER: Biće usvojen.

sekretar: To će biti dokazni predmet 10.

SUDIJA PARKER: S obzirom na vreme, možda je pogodno ...

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, ja se izvinjavam.

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću?

ADVOKAT VASIĆ: Pre nego što nam saopštite da ćemo otići na odmor, samo u vezi ovog egzibita za kog smo čuli malopre. Čini mi se da prevod naslova ovog dokumenta nije korektan. U engleskoj verziji stoji "Medical Centre Vukovar", a u BHS verziji zapravo ispod toga to je zaglavlje memoranduma ovog centra, a pismo je upućeno Evropskoj misiji i Hrvatskom uredu. Mislim da možda može kolega tužilac da pita svedoka da potvrdi da li je to tako, pa da tako otklonimo ovaj nedostatak, da ne bi sada gubili vreme oko ovog dokumenta.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Svakako. Mogu li to da učinim? Hvala. Doktoro Bosanac, da li biste molim vas pogledali stranu 21, gornji desni ugao, i molim vas da obratite pažnju na prvi natpis koji je kucan mašinom, dakle možete li da nam kažete molim vas kome ste poslali taj dokument?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Poslala sam Hrvatskom uredu pri Evropskoj misiji na faks 041 525-600, kao što tu piše na dokumentu.

TUŽILAC MOORE: Najlepše vam hvala. Časni Sude, pretpostavljam da je ovo dobar trenutak za pauzu.

SUDIJA PARKER: Nastavićemo sa radom u 12.50.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, izvolite.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Časni Sude, ja ću sada malo brže da idem ako mi dozvolite. Ja bih zamolio doktoru Bosanac da pokuša da daje kraće odgovore. Ja se nadam da ćete vi to da mi omogućite, časni Sude. Doktoro Bosanac, ja ću vam sada postaviti nekoliko pitanja o drugim telefaks porukama. Mi smo iskoristili dosta vremena za ove prve poruke. A ja vas sada molim, dajte kratke odgovore, ali ukoliko ima bilo šta smatrate da morate da kažete, svakako izvolite. Razmete li me? Hvala. Ja bih sada prešao na dokument pod tabulatorom 11. To je dokument po Pravilu 65ter, 223 ERN brojevi su ZA 002342 i 2343. Doktoro, molim vas pogledajte stranu koja je u gornjem desnom uglu označena kao strana 23, to je dokument na BHS-u, a strana 24 je prevod tog dokumenta. Ovaj dokument je od 25. oktobra, upućen je organizaciji "Lekari bez granica" i to gospodinu Wilna van Aartsenu, je li tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U ovom telefaksu, da li vi ponavljate, odnosno da li naglašavate neke opaske koje ste već izneli ranije? I ako bi se ukazala potreba, da li je

tačno da biste vi mogli da date odgovor na sva pitanja Odbrane, eventualna pitanja Odbrane u unakrsnom ispitivanju u vezi sa ovim dokumentom, odnosno o tome kako je on nastao, i o njegovom kontekstu, sadržaju?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE: Hvala. Časni Sude, ja bih sada zamolio da se ovaj dokument pod tabulatorom 11 usvoji kao dokazni predmet Tužilaštva.

sekretar: To će biti dokazni predmet broj 11.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A ja ću da pređem na dokument pod tabulatorom 12, to je dokument pod brojem 65ter 996, a ERN broj je 0117/2509, to je telefonski izveštaj 0117/2509. Osim toga, ja ću u vezi sa ovim dokumentom da se pozivam i na tabulator 28, iako će oni da budu posebni dokazni predmeti. Dakle, ja bih pogledao stranu 25 na engleskom i stranu 26 na BHS-u. Ovdje se spominju dve pozicije. Zašto ste vi imenovali ova dva mesta: Borovo Selo i Lipovaču?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Zato što se u daljnjem tekstu govori o granatama koje su pale iz tog pravca i koje su izazvale ranjavanje odnosno spaljivanje ove pacijentice Silvine Ivanković.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možemo li malo više da govorimo o ovoj mladoj ženi. Njeno ime je pogrešno napisano u ovom dokumentu, ali videćemo to kasnije. Ona se zove Silvana Ivanković, je li tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Je li ona dovežena u bolnicu? Možete li da nam kažete da li je onda bila civil ili osoba koja je bila uključena u vojne aktivnosti?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ona je bila u uniformi Zbora narodne garde i dovedena je od pripadnika Zbora narodne garde. Sad, da li je ona tu uniformu tako nosila ili je bila uključena, ja to ne znam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kada govorimo o njenim opekotinama, tu se spominju opekotine drugog i tečeg stepena, je li tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kako ste znali da su te opekotine uzrokovane fosforom?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Zato što ona kad je dovežena, još je taj fosfor, ta njena odjeća i te čizme, je još uvijek gorjelo. Mi smo to njoj skidali, to je gorjelo i smrdjelo na fosfor.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ako pogledamo dokument pod tabulatorom 28, videćemo da se tamo pod tabulatorom 28, samo ću da vam dam referetne brojeve za to, a

to su strane 56 do 61 uključujući 61, ZA 002449 do 2551. Molim vas pogledajte stranu 56 i stranice koje slede posle toga, dakle od 56 do 58 na BHS-u, a ja se nadam da iza toga slede tačni prevodi, zar ne? Hvala. Recite da li je ova mlada žena preživela?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Je.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja ne želim da znam njenu tačnu adresu, ali recite nam da li ona zapravo živi u širem području Vukovara?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da. Zapravo živi blizu Vukovara u jednom mjestu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Možete li da nam kažete da li su njoj ostali nekakvi ožiljci od tih opekotina od fosfora?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ja sada... Ja sada nisam nju vidjela ovih dana, ali sigurno da su ostali, mada je ona bila na lječenju nakon toga u Zagrebu u Krapinskim toplicama, ali sigurno su ostali.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kada ste na dokumentu, na strani 25 govorite o granatama u množini, a ne o jednoj granati u jednini, recite da li je to bio jedini primer za koji vi znate da su korištene fosforne bombe ili znate da su takve bombe, odnosno granate bile korištene u više navrata?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Znam da su bile korištene u više navrata.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A kako to znate?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Zato što sam imala poziv u bolnicu sa i drugih djelova grada da padaju bombe, zatim ispuštaju dim i koje zaudaraju na fosfor. I slala sam lječnike iz hitne pomoći na intervencije tamo gdje su bile dojave da padaju te bombe, tako da sam imala o tome potvrdu od lječnika.

TUŽILAC MOORE: Hvala vam. Časni Sude, ja bih sada zamolio da se dokument pod tabulatorom 12 usvoji kao dokazni predmet Tužilaštva.

SUDIJA PARKER: Usvaja se.

TUŽILAC MOORE: Hvala. A što se pak tiče dokumenata pod brojem 28, to su medicinski dokumenti i grafikoni, ja bih zamolio da se taj dokument usvoji kao poseban dokazni predmet i takođe bih uz dužno poštovanje zatražio da se zadrži dokazani broj dokumenta 28 zato što nameravam da redom prolazim kroz dokumente, tu imamo i indeks, i bilo bi dobro da sve ostane zavedeno po jednome redosledu.

SUDIJA PARKER: Ja ću da se obratim sekretaru da vidimo može li on da vam pomogne u vezi s dokaznim predmetom 28. Samo pre toga mislim da imamo neki prigovor. Izvolite.

ADVOKAT TAPUŠKOVIĆ: Časni Sude, mi smo do sada ulagali napor da pratimo kako Tužilaštvo navodi dokumente jer iz seta papira, dokumenata koje smo dobili jutros mi nemamo podeljeno po tabulatorima, nego smo do sada cenjenog kolegu pratili prema brojevima stranice, i do sada smo to uspevali bez ikakvog problema. Ali sada ovaj zadnji navod, posebno nabranje tog nekog posebnog tabulatora, mi bismo molili da nam se da pojašnjenje koja je to strana da bi Odbrana imala tačnu evidenciju koji su dokumenti uvedeni kao dokazi. Hvala.

SUDIJA PARKER: Ja shvatam da je broj prve strane ZA 002449, na njemu u gornjem desnom uglu na primerku koji ja imam piše na engleskom strana 56 i zatim slede tri stranice na BHS-u, a posle toga sledi prevod na engleski jezik koji počinje na strani 59. Da li vam to pomaže?

ADVOKAT TAPUŠKOVIĆ: Hvala, časni Sude, brojevi strana nam apsolutno rešavaju sav problem, hvala.

SUDIJA PARKER: Nadajmo se da ćemo i dalje moći ovako da pomažemo. Gospodine Moore, izvolite. Gospodine Moore, mi imamo u ruci zadnji dokazni predmet koji ste predložili i za sada nećemo da ga usvojimo, dakle zadržaćemo ga, tako da on može kasnije da dobije broj koji vi želite.

TUŽILAC MOORE: Hvala.

SUDIJA PARKER: Što znači da sada imamo ukupno 12 dokaznih predmeta.

TUŽILAC MOORE: Hvala.

SUDIJA PARKER: I dakle treba zadržati ovaj zadnji komplet papira.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Ja bih sada prešao na dokument pod tabulatorom 13. Radi se o dokumentu iz kompleta po Pravilu 65ter 996, a njegovi ERN brojevi su 0117258 i 259. To su, časni Sude, kako bih pomogao kolegama, dokumenti označeni brojevima strana 27 i 28. Doktorko, molim vas, vi pogledajte dokument koji je na strani 27. Bavićemo se najpre prvim pasusom, vidimo da je dokument upućen Evropskoj posmatračkoj misiji, radi se o jednom protestu zbog položaja Jugoslovenske narodne armije na levoj obali Dunava odakle se vrši teški artiljerijski napad. Zatim za dane 26. i 27. oktobar govorite o 23 teška ranjenika dovedena u bolnicu i zatim spominjete i devet ranjenika. I u zadnjem pasusu kažete sledeće: "U Vukovarskoj bolnici sada se nalazi 209 ranjenika među kojima ima 70 posto civila, a tu su i vojnici Jugoslavenske narodne armije". Dakle, isto kao što sam već pitao i ranije, recite kako ste vi procenili ko je bio civil, a ko nije bio civil, kako ste vi došli do ovoga procenta od 70 posto, recite nam molim vas?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Kao što sam već rekla, vođena je evidencija kod ranjenika tko je pripadnik Zbora narodne garde, tko policije, tko je civil, odnosno žena i djeca, i po tome kako je videncija vođena se moglo procjeniti koliko posto je civila, a koliko posto je civila vojnika, odnosno policajaca.

TUŽILAC MOORE: Hvala vam. A sada bih zamolio da dokumenti pod brojem 13 uđu u spis.

SUDIJA PARKER: Usvajaju se.

sekretar: Dokazni predmet broj 13.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, dokument pod brojem 01172518 za dokument na BHS-u i 2519 na engleskom. Ja bih sada prešao na dokument pod tabulatorom 14, ali sada ću vas, doktoriko, da zamolim da razmislite o ovom vremenskom razdoblju. Dakle, došli smo do 31. oktobra i prvi dokument koji smo videli je bio poslat negde 12. oktobra. Kada se pogleda taj vremenski raspon prema 18. novembru, možete li da kažete jesu li se u tom razdoblju, kada govorimo o uslovima kakvi su vladali u bolnici, da li su se stvari pogoršale ili poboljšale?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pogoršavale su se svakog dana. Kada je otišao konvoj "Lječnika bez granica" sa ranjenicima, svakoga dana je bilo sve više i više bombi, granata, sve više ranjenika. Sve teže je bilo u svakom pogledu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I kada pogledate na to vremensko razdoblje, šta možete da nam kažete o gubicima? Hteo bih da se usredsredite na ono šta ste vi ocenili civilnim žrtvama, recite nam kako se ta situacija menjala?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Bilo je svakodnevno doveženo u bolnicu prosečno 60, 70 ranjenika. 60, 70 posto su bili civili. Moje kolege su stalno tumačili da ne bi trebalo puštati uopće civile da izlaze iz podruma, jer oni su izlazi po vodu, išli su van po neke stvari u kuću i to je bilo stašno vidjeti kako donose te stare ljude, žene, djecu, polumrtve i masakrirane granatama.

TUŽILAC MOORE: Hvala vam. Ja bih sada zatražio da se dokumenti pod tabulatorom 14 uvedu u spis. Radi se o dokumentima 011752520 i 2521.

SUDIJA PARKER: Usvajaju se.

sekretar: Dokazni predmet 14.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. A ja ću sada da pređem na dokument pod tabulatorom 15. Časni Sude, samo trenutak, molim vas. Dakle, ja bih prešao na tabulator 15. Ti dokumenti su na engleskom i na BHS-u, radi se o dokumentima po Pravilu 65ter iz kompleta 996, a njihovi je ERN brojevi su 00172522 i 2523. Kako bih pomogao

uvažanim kolegama, dokument na BHS-u je na strani 32, a prevod na engleski na strani 31. Tu se, doktorko, spominje vrlo kratko, imamo jedan vrlo kratak zapis o nečemu šta se dogodilo u 13.45, kada je avion bacio dve bombe ravno na bolnicu, na ranjenike, na novorođenčad, žene i bolesnike. Sećate li se tačno šta se prilikom tog incidenta dogodilo? Bez prevelikih detalja, molim vas.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Sjećam se. Jedna od tih bombi je pala direktno na pothodnik gdje se otvaraju vrata za sklonište. I to me ponukalo, uplašili smo se da će zarušiti ulaz u sklonište, to me ponukalo da napišem taj faks.

TUŽILAC MOORE: Hvala vam. Ja bih sada zatražio da se dokumenti pod tabulatorom 15 od 31. oktobra koji nose ERN brojeve 0172522 i 2523 usvoje u spis.

SUDIJA PARKER: Pre nego što to učinimo, možemo li da saznamo kakav je to dokument? Nama se čini da je to samo jedna izjava. Da li je to nekome poslato?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Naravno, ja ću to da učinim. Doktorko, molim vas pogledajte opet dokument koji je na strani 22, to je kucani dokument, zar ne?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Jeste li vi taj dokument napisali?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kako ste vi taj dokument napravili i kako ste ga poslali, odnosno kome ste ga poslali?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ja sam taj dokument napisala neuobičajeno, zato što je napad bio direktno na bolnicu i samo sam ga kratko napisala i prosljedila kao inače na faks Hrvatskog ureda pri Evropskoj misiji.

SUDIJA PARKER: Dokument se usvaja kao dokazni predmet broj 15.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada bih prešao na dokument pod tabulatorom 16, to je dokument od sledećeg dana, to je dokument pod brojem ZA 002463 za prevod na engleskom i ZA 002464 za izvorni dokument na BHS-u, strane 33 i 34. Doktorko, molim vas pogledajte stranu 34. Ovo je dokument koji je jasno poslat Evropskoj posmatračkoj misiji, ne bih hteo da prolazim kroz sve detalje tog dokumenta, ali mislim da bi bilo tačno da se kaže da vi možete da date odgovore ukoliko vam se budu postavljala pitanja u vezi sa ovim dokumentom zato što se vi toga sećate. Da li je to tačno ili ne?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Je. Je, časni Sude.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Hteo bih samo da pogledamo jedan ili dva dela ovog dokumenta. U prvom pasusu se spominje da je jedna od velikih granata pala nad skloništem, tek u zemlji eksplodirala, te zarušila ulaz u sklonište. O kojem konkretnom skloništu se ovde radi?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: O protuatomskom skloništu koje smo vidjeli na onim fotografijama.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. U skloništu, u tom protivatomskom skloništu u to vreme se spominje da su bila novorođena deca, trudne žene i najteži ranjenici. Da li vi kažete da su ti ljudi bili u skloništu u to vreme, odnosno ko je po vama bio u tom trenutku u skloništu?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ovi koje ste sad naveli.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kada govorite o toksičnim plinovima, na šta tačno mislite?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Mislim na plinove koji su se oslobađali pri eksploziji bombe i koji su izazivali pojačano suzenje očiju, nemogućnost disanja, miris po "DDT-u", na to mislim.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I jedino još o čemu bih hteo da razgovaram u vezi s ovim dokumentom je sledeće, u četvrtom pasusu se govori o tri sanitetska vozila koja su spaljena i o tome da vam je ostalo samo jedno bolničko vozilo. Koliko ste vi pre ovog incidenta imali sanitetskih vozila?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Na početku samog rata smo imali pet, i onda smo još dva dobili od Caritasa iz neke donacije, i onda su nam sva uništena. Ostalo je na koncu samo jedno, a i to jedno je kasnije uništeno, tako da su ranjenike dovozili u kombijima, u autima civilnim, pak tregerima, više nismo imali nijedno sanitetsko vozilo.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hteo bih da vam postavim sledeće pitanje, jesu li ta sanitetska vozila bila označena tako da je moglo da se uoči da se radi o sanitetskim vozilima, odnosno vozilima namenjenim za vojne svrhe?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Sanitetska vozila su sva bijela, imaju crveni križ i sa prednje strane auta i sa stražnje i sa strane.

TUŽILAC MOORE: Hvala. A ja bih zatražio da se ovaj dokument usvoji kao dokazni predmet, dakle dokument ZA 002463 i ZA 002464.

SUDIJA PARKER: Usvaja se.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A sada mi možemo da predemo na tabulator 17 ...

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, sačekajte broj dokaznog predmeta.

sekretar: Dokazni predmet 16.

SUDIJA PARKER: Hvala.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A sada bih prešao na dokument pod tabulatorom 17. To je dokument ZA 002462, to je jedan kombinovani dokument koji zapravo predstavlja telefonsku poruku i to je dokument koji je na strani 35. Da li ga imate? Dakle, ovo je telefonska poruka koja je primljena iz Vukovara od doktorke Bosanac. Tu se spominju bombe s padobranima, najverovatnije "Durandal" koje su bombe za onesposobljavanje pista. Jeste li vi lično videli bombe s padobranima?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Vidjela sam kad su eksplodirale u neposrednoj blizini bolnice. To su bombe koje su, kad su udarile o krošnju drveta, eksplodirale i u stotine nekakvih kao malih padobrana se raspršile, a ti padobrani su imali neku najlonsku vrećicu koja je pukla, ispuštala je neki magloviti plin, kao neku maglu, na cijelu okolicu bolnice je počela padati neka magla koja je imala čudan miris.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Tu se spominje "durandal", bombe za onesposobljavanje pista. Molim vas, možete li da nam vi objasnite kako to da vi znate da se radi o bombama za onesposobljavanje pista, kako ste vi do tog podatka došli?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa, to su rekli ljudi koji su bili u bolnici, to su komentirali i govorili, po tom sam ja to znala, inače ne bih znala, nemam to... Zapravo sam se prvi puta tad susrela sa tako nečim.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Tu se pominju i višecevni raketni bacači. Kako ste vi zaključili da su se koristili višecevni raketni bacači?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: To sam čula i vidjela, to nisam znala da se zovu višecjevni raketni bacači, odnosno čula sam da se zovu "VBR", ali to su, oni su u nekoliko sekundi po 16 i 30 projektila ispaljivali, to sam ja vidjela svojim očima, ali onda i čula sam od ljudi koji su govorili da je to "VBR" koji puca, jer u kratkom vremenskom razdoblju, u nekoliko sekundi, ispuca po 16 ili 30 projektila.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A da li možete da se setite po vašoj proceni da li bilo koji od tih višecevnih raketnih bacača, da li je pogodio bolnicu i okolinu bolnice?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A kada kažete to šta kažete o višecevnim raketnim bacačima, da li možete da kažete koliko puta ste primetili da se oni koriste u određenom vremenskom roku?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Koristili su se svakoga dana više puta. Njih je bilo posebno teško čuti i vidjeti, jer su jakom brzinom uništavali sve gdje padnu, ti projektili. A teško mi je reći baš koliko koji dan puta, to ne mogu reći, mogu otprilike.

TUŽILAC MOORE: Hvala. Molim da dokument iz tabulatora 17 bude uvršten kao dokaz.

ADVOKAT LUKIĆ: Prigovor. U odnosu na pitanja koja smo čuli od tužioca vezano za ovaj dokument, svjedok nam je dao samo podatke o sadržini dokumenta, ali iz ovakve

forme dokumenta mi ne vidimo ništa vezano za autentičnost, kome je ona slala poruke, ko je napisao ovaj dokument apsolutno se ne vidi iz toga. Ako bi tužilac postavio određena pitanja da nam svedok razjasni činjenice ko je mogao da sastavi ovaj dokument, onda bismo mogli da se izjasnimo, zasad vidim samo parče papira.

SUDIJA PARKER: Hvala, gospodine Lukiću. Da, gospodine Moore?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da, bez problema. Doktoro, što se tiče tabulatora 15, to je dokument koji se tiče telefonskog razgovora. Kao prvo, da li znate da li ste vi imali taj telefonski razgovor u vezi sa višecevnim raketnim bacačima i bombama s padobranima?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ja sam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A datum koji vidimo ovde je 2. novembar. Da li po sećanju možete da kažete da li ste imali takve telefonske razgovore početkom novembra?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ovaj konkretni dokument da li znate odakle potiče, kako je napravljen?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ja sam telefonom zvala kad se to dešavalo Hrvatski ured pri Evropskoj misiji, Ministarstvo zdravstva. Prema tome, kako je sačinjen, to je najvjerojatnije Hrvatski ured pri Evropskoj misiji, jer oni su uvijek što sam ja javljala ili slala faksom prevodili na engleski jezik i prosleđivali ga dalje.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ako pogledamo ovaj opis, da li to odgovara ili ne telefonskom razgovoru koji ste imali sa Hrvatskom kancelarijom za vezu ili Ministarstvom zdravlja?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Nisam tačno razumjela.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hteo bih da shvatim sledeće. Ovde imamo dokument koji vi niste napravili, ali se tiče vaše telefonske poruke koju ste poslali. Zanima me sledeće, ako pogledate sadržinu ove telefonske poruke, da li možete da kažete da li to odgovara ili ne odgovara telefonskom razgovoru koji ste imali?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da, odgovara.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću, da li imate još nešto šta vas zabrinjava?

ADVOKAT LUKIĆ: Ja bih voleo za sada da se ovaj dokument identifikuje, da dobije samo oznaku za identifikaciju da bismo mi mogli da izvršimo provere i da ne osporimo dalje autentičnost dokumenta.

SUDIJA PARKER: Dokument u tabulatoru 17 dobiće identifikacionu oznaku 17, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Svakako. Možemo li da pređemo na tabulator 18, molim vas, koji se tiče navodne telefonske poruke doktorke Bosanac od 2. novembra sat i deset minuta kasnije? To je 01172526, broj 996 po 65ter i to su stranice 36 i 37. Molim vas doktorke da pogledate stranu 37. Ja ću o ovome da govorim kao i što je bio slučaj sa prethodnim. Dakle, 2. novembar 1991. godine, to je izgleda telefonska poruka primljena u 12.30 iz bolnice u Vukovaru s vaše strane. I pročitacu: "Posle jutrošnjeg vazdušnog napada bolnica je pod stalnom vatrom. JNA koristi višecevne bacače raketa sa svojih pozicija oko Vukovara. Sa teritorije Republike Srbije, leva obala reke Dunav, JNA koristi dalekometne puškomitraljeze sa rasprsnim mecima u napadima na bolnicu." Drugi pasus: "U bolnici koja je pod stalnom vatrom nalazi se pet novorođenih beba, poslednja beba se rodila jutros, desetoro dece uzrasta do šest godina, 22 dece školskog uzrasta i troje nepokretne dece uzrasta do 14 godina. Osim toga, sedam trudnih žena je pred porođajem. U ime 2.500 dece iz Vukovara zahtevam momentalan prekid vatre sa leve strane reke Dunav i ostalih pozicija JNA". I sada ćemo o ovome da govorimo kao što smo govorili o prethodnom dokumentu. Kada ste pročitali ovaj dokument, da li sada možete da kažete u pogledu sadržine da ste kontaktirali nekoga na ovaj način i u skladu sa sadržinom ovog dokumenta?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Zna li nekoga ko se zove Alen Kosović, oficir za vezu? Ili da li ste ga znali u to vreme?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A što se tiče datuma, 2. novembar 1991. godine?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: To se sjećam da, mislim da je bila ta situacija ...

TUŽILAC MOORE: Samo da sačekamo. Mislim da postoji nekakva konfuzija između ne i da. Ja sam barem čuo i jedno i drugo. A onda mislim da je bila potvrda, da je odgovor bio da. Dakle, ako hoćete, ja ću ponovo da postavim pitanje.

SUDIJA PARKER: Hvala.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Doktorke, postavljam vam pitanje, jer su prevodioci imali problem da vas čuju. Što se tiče sadržine ovog telefonskog razgovora, da li ste vi nekad pozvali telefonom ili razgovarali preko telefona o ovim temama?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. A što se tiče datuma 2. novembra, možete li da kažete kada ste napravili taj telefonski poziv, da li to odgovara ovom datumu manje-više? Možete li da nam odgovorite? Kada mislite da ste poslali tu poruku?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ja mislim da sam je poslala točno onako kako tu piše, 2. novembra.

TUŽILAC MOORE: Najlepše vam hvala. Ponovo imam molbu, a pretpostavljam da moj kolega takođe ima svoj zahtev.

ADVOKAT LUKIĆ: Ono šta sam hteo da ukažem što je moj časni kolega pitao svedoka, a to je 74. strana, red 23, pitao je svedoka, na strani znači 73, red 24 pitao je svedoka da li je ona čula za čoveka po imenu Alen Kosović. I svedok je odgovorio decidirano "ne", a ušlo je u zapisnik "da". Ja sam samo to hteo da... Koliko sam ja shvatio, svedok je rekla "ne". Samo da se to klarifikuje i u tom smislu ćemo da se izjasnimo povodom dokumenta. Nakon toga tužilac što je pitao nije uopšte relevantno za to pitanje.

SUDIJA PARKER: Doktorko, možda ja mogu da ubrzam stvari. Možete da primetite, u dnu ovog dokumenta stoji ime Alen Kosović. U to vreme 1991. godine da li ste poznavali tu osobu?

SVEDOKINJA BOSANAC: Ne.

TUŽILAC MOORE: Molim da dokumenti iz tabulatora 18 budu usvojeni kao dokazni predmeti.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću?

ADVOKAT LUKIĆ: Da ne produžavam proceduru, mi ćemo isto predložiti da se samo uvede za identifikaciju ovaj dokument, s obzirom da nema pečata, potpisa, a nemamo ni identitet osobe kojoj je poslat taj dokument.

SUDIJA PARKER: Hvala. Osoba koja je to primila je doktorka Bosanac. Dakle, to je izgleda osoba koja je zapisala sadržinu razgovora u kancelariji Posmatračke misije u Zagrebu i mislim da za sada treba da mu damo oznaku radi identifikacije, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE: Svakako.

SUDIJA PARKER: Da bismo se još raspitali.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Svakako. Mislim da je moj učeni kolega nešto rekao, ali ne znam da li se to ticalo mene ili ne. Da li možemo sada da pređemo na broj 19, tabulator 19 koji odgovara strani 38? I ponovo, to je navodno još jedna poruka primljena telefonom 2. novembra, broj ERN je 01172526. Doktorko, da li biste pogledali gornji deo strane 38. Ponovo, na osnovu ovog dokumenta kaže se da ste vi predali poruku i tiče se

napada granatama na bolnicu koji traju i dalje. Jedan vojnik JNA je teško stradao, on se nalazio u blizini bolnice i morale su da mu budu amputirane noge. Da li možda mogu da vam postavim sledeće pitanje. Da li ste u nekom trenutku kontaktirali nekoga telefonom i da li ste obavestili tu osobu da je jedan vojnik JNA bio teško povređen i da su mu noge amputirane? Možete li malo glasnije da govorite?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Možete li da kažete kada je to bilo, kada ste telefonirali?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ja sam telefonirala kao što ovdje točno piše: "2. novembra", i to, ja se dobro sjećam tog događaja, tako da ako imate vremena, ja ću ga i opisati. Ja sam išla zapravo u zgradu policije da pošaljem telefaks, međutim su napadi bili tako jaki da nisam mogla to uraditi, a jedan vojnik koji je sjedio na stepenicama policije i gledao kako se kuha tamo i sprema obrok, je pred mojim očima ostao bez noge, ja sam mu pružila pomoć, strpali smo ga u auto, odveli u bolnicu, u bolnici je i dalje su tukle granate, tako da se ja jako dobro sjećam osobno tog događaja. Ali nisam mogla više nigdje ići slat faks, nego sam zato telefonom izvijestila o tome.

TUŽILAC MOORE: Molim da dokument iz tabulatora 19 takođe ...

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, a ko je pozvan telefonom?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Možete li da nam kažete, doktoro, ko je pozvan telefonom?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Koga sam ja zvala? Isto tako, Hrvatski ured pri Evropskoj misiji, njih sam stalno zvala.

SUDIJA PARKER: Ima li prigovora na uvođenje tog dokumenta? Broj za identifikaciju je 19, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE: Hvala lepo.

SUDIJA PARKER: Isteklo nam je vreme, gospodine Moore. Krenuli smo brže, tako da pretpostavljam da ćemo sutra moći da idemo još brže.

TUŽILAC MOORE: Pokušaću.

SUDIJA PARKER: Sada ćemo da prekinemo sa radom, i kao što sam već rekao, sutra ćemo da nastavimo u 8.30, ako se završi prethodno ročište. Dakle, sadašnja sednica je završena i nastavljamo sutra.

